

Oto zastępcy prezydenta Krakowa
Prezydent przedstawił swoich najbliższych współpracowników

Po zaprzysiężeniu
Felieton Prezydenta Miasta Krakowa

KRAKÓW.PL

Nr 21 (232), 12 grudnia 2018

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

To był rok...

★ KONCERT ★ MUZYKI FILMOWEJ

Hans Zimmer Tribute Show

★ GLADIATOR ★

★ INTERSTELLAR ★

★ BATMAN ★ KOD DA VINCI ★

★ INCEPCJA ★ PIRACI Z KARAIBÓW ★

Koncert z projekcją fragmentów filmów na ekranie kinowym

02.02.2019 - TAURON ARENA KRAKÓW

DYRYGENT **MACIEJ SZTOR**

NARRATOR **MAGDA MIŚKA-JACKOWSKA**

CHÓR AKADEMICKI POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

ANNA LASOTA SOLISTKA

POLSKA ORKIESTRA RADIOWA

CHÓR AKADEMICKI UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

www.koncertfilmowy.pl

@KONCERTFILMOWY

@KONCERT.FILMOWY

@TRINITY GROUP

© TRINITY

FOTOGRAFIA PRZEDSTAWIA KONCERT W DNIU 18.05.2013 W GOAŃSKU / LICENCJA DZIĘKI UPRAWNIENIOMU UNIVERSAL STUDIOS LICENSING LLC

PROJEKT: PACAMERA.COM.PL

ORGANIZATOR:

PARTNERZY:

BILETY:

MEDIA:

6. I mamy ostatni miesiąc roku. Przedstawiamy całkowicie subiektywne podsumowanie tego, co się zdarzyło w ciągu 12 miesięcy. Znajdą tu Państwo wydarzenia dotyczące komunikacji, kultury, inwestycji itd., czyli wszystko, czym żyło nasze miasto.

10. Jacek Majchrowski przedstawił swoich zastępców na kadencję 2018–2023. Nowymi wiceprezydentami zostali Bogusław Koźmider i Anna Korfel-Jasińska. Funkcję zastępców prezydenta miasta będą również sprawować – tak jak w poprzedniej kadencji – Andrzej Kulig i Jerzy Muzyk. Za co będą odpowiadać?

PODSUMOWANIE ROKU

6. To był rok...

Czym żyli mieszkańcy Krakowa w 2018 r.?

MIASTO

10. Oto zastępcy prezydenta Krakowa

Prezydent przedstawił swoich najbliższych współpracowników

11. Epoka w historii miasta

Zmiana na stanowisku skarbnika miasta

12. Krótko i na temat

13. Po zaprzysiężeniu

Felieton Prezydenta Miasta Krakowa

14. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

14. Szopkarstwo Krakowskie wpisane na listę UNESCO!

Niezwykły sukces krakowskiej tradycji

15. Szkoła dla prawdziwych sportowców

O nowohuckiej Szkole Mistrzostwa Sportowego

16. Święta ze słowackim akcentem

Symbol krakowsko-słowackiej współpracy

EDUKACJA I SPORT

17. Ferie 2019 w Nowej Hucie

Czas planować ferie zimowe!

17. Zimowe Centrum Sportów Miejskich na Lema

W grudniu, w TAURON Arenie Kraków...

DLA SENIORÓW

18. NCK nakręca seniorów

Zapraszamy na zajęcia do Nowohuckiego Centrum Kultury

18. Doradca Medyczny – skorzystaj z bezpłatnej infolinii

Numer, który warto zapamiętać

RADA MIASTA KRAKOWA

19. Jaki jest budżet 2019?

Radni o projekcie budżetu

20. Centrum Muzyki. Wreszcie

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

21. Gentryfikacja – nowy problem Krakowa?

Rozmowa z radnym Jackiem Bednarzem

22. Głos Dzielnic

23. Walcząc o sprawy młodych ludzi

Rozmowa z Mateuszem Kołodziejczykiem, przewodniczącym Młodzieżowej Rady Krakowa

HISTORIA

24. Pierwsze niepodległe Święta

O Wigilii sprzed 100 lat

25. Kalendarium 1918 r.

26. Ogłoszenia

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Biuro Prasowe, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3–4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3–4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździńska; sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Michał Kozioł, Gałusz Popiela, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Magdalena Bartlewicz, Małgorzata Kubowicz, Błażej Siekierka
Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Wiesław Majka. Okładka: fot. Bogusław Świerzowski
Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Leyko sp. z o.o. Nakład: 50 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3–4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórnym 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w krakowskich szpitalach, siedzibach jednostek miejskich, Punktach Obsługi Mieszkańca (CH Bonarka, CH Bronowice, CH Serenada), w Punktach Sprzedaży Biletów MPK (ul. Podwale 3/5, św. Wawrzyńca 13, przy Dworcu Głównym Wschód)

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: ul. Batuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Krowoderska 24, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34C, ul. Misiółka 1, ul. Jerzmanowska 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (SELGROS), ul. Bora Komorowskiego (OBI), ul. Pawia (Galeria Krakowska), ul. Cwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (VINCI), ul. Lubicz L2, Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5A (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, Komandosów 8, al. Bora Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach al. Słowackiego / Prądnicka, Czarnowiejska / al. J. Słowackiego, pod CH „Jubilat” przy al. Z. Krasieńskiego, na pętli tramwajowej Krowodrza Górka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **16 stycznia**.

fot. Bogusław Świerowski

Na koniec 2018 roku...

Zbliża się połowa grudnia, koniec roku, ostatni tegoroczny numer dwutygodnika – to dobry moment na podsumowanie minionych 12 miesięcy. Jak zwykle w Krakowie były bardzo ciekawe. Nie obeszło się bez kontrowersji, ale były też wydarzenia, które zapisały się w historii.

Kilka przykładów. Tradycja budowy krakowskich szopek trafiła na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. To pierwszy taki polski wpis. Docenione zostały osoby, które od XIX w., nieprzerwanie z pokolenia na pokolenie, przekazują zapał i miłość do tworzenia tych wyjątkowych budowli. Dużych, średnich i małych. Nad budową tych arcydzieł spędzają miesiące, by w grudniu swoje dzieła pokazać światu. Nie robią tego dla pieniędzy, lecz dla kultywowania krakowskiej i rodzinnej tradycji. UNESCO ich doceniło, co my możemy zrobić? Myślę, że warto zarazić pasją budowania szopek dzieci z przedszkoli i uczniów szkół podstawowych. Uczą się oni malować, rysować, wycinać i kleić. A stąd już blisko do konstruowania i budowy szopek.

Drugi przykład. Metro. Jako Miasto poczyniliśmy podstawowy krok do stworzenia założeń budowy szybkiego i bezkolizyjnego środka transportu miejskiego. Specjaliści muszą teraz odpowiedzieć na szereg pytań, abyśmy w przyszłości mogli rozpocząć tę największą inwestycję. Jakie to ma być metro, na jakich trasach jeździć, z jakich źródeł zapewnić finansowanie, no i jak poradzić sobie z podziemnymi pracami.

Kolejny przykład. Zieleń i powietrze. W mieście pojawia się coraz więcej nowych parków. Powstają małe na osiedlach, a duże – jak park Krakowski – zyskują nowe oblicze. Park Stacja Wiśła to perełka, ja natomiast czekam na park Zakrzówek, który może stać się wizytówką Krakowa.

Powietrze i smog to nadal tematy z pierwszych stron gazet. Z tą różnicą, że problem ten dotyczy już większości polskich miast, a nie tylko Krakowa. My jesteśmy liderem w działaniach na rzecz poprawy powietrza, najwcześniej rozpoczęliśmy ten proces i paradoksalnie zapłaciliśmy za to, bo okrzyknięto nas stolicą smogu.

Przykład ostatni. Wybory. Krakowianie postawili na rozwój miasta i na kolejne pięć lat zaufali urzędującemu prezydentowi. Kampania wyborcza nie była jednak tak nudna, jak wielu twierdzi. Padały kłamstwa, które sąd nakazał prostować, konkurenci prześcigali się w obietnicach trudnych do zrealizowania, a zawartość wielu memów i ulotek była poniżej krytyki. Te wybory zapamiętamy także z powodu dziennikarzy. Na światło dzienne wyszły przykłady bezpośredniej współpracy redaktorów z politykami. Poprawianie wywiadów, współtworzenie książki, naciąganie faktów, wykorzystywanie pozycji w radiu i telewizji. Mam nadzieję, że patologie te trafią jako naganne przykłady do podręczników akademickich.

Maciej Grzyb
dyrektor Biura Prasowego UMK

Aplikacja Kraków.pl to nowoczesny, bezpłatny przewodnik miejski, przeznaczony dla urządzeń mobilnych z systemami operacyjnymi Android i iOS. Teraz także z powiadomieniami PUSH.

Łączy nas krakow.pl

*Świąteczny
Kraków*

zdjęcia: Bogusław Świerowski

To był rok...

I mamy ostatni miesiąc roku. Przedstawiamy całkowicie subiektywne podsumowanie tego, co się zdarzyło w ciągu 12 miesięcy. Znajdą tu Państwo wydarzenia dotyczące komunikacji, kultury, inwestycji itd., czyli wszystko, czym żyło nasze miasto.

Małgorzata Stuch

Styczeń

Na początku stycznia Miasto otwiera kolejny, czwarty już parking typu P&R w Krakowie. Do Czerwonych Maków, Giełdy Balickiej i Kurdwanowa dołączył Bieżanów ze 110 miejscami dla samochodów.

W pierwszym miesiącu nowego roku rozstrzygnięty zostaje kolejny przetarg na dostawę nowych autobusów. 78 ekologicznych pojazdów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dostarczą do Krakowa EvoBus i Autosan. W tym samym miesiącu przy Nowohuckim Centrum Kultury zostaje otwarte mobilne lodowisko, jedyne plenerowe w tej części Krakowa. Również od stycznia nowy niepubliczny

żłobek na Małym Płaszowie przyjmuje dzieci. Uczęszcza do niego setka maluchów.

W styczniu 2018 r. nasz dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL świętuje swoje dziesięciolecie. Pierwsze wydanie gazety trafiło w ręce krakowian równo 10 lat temu, 16 stycznia 2008 r. Do stycznia 2018 r. ukazało się 212 numerów dwutygodnika!

Luty

Prezydent Jacek Majchrowski deklaruje, że na działkach przy forcie Bronowice, które Agencja Mienia Wojskowego przekaze Miastu w zamian za inne, powstanie ogólnodostępny park. Zarząd Inwestycji Miejskich podpisuje umowę z firmą Budimex i Zarządem Dróg Wojewódzkich na zaprojektowanie i wybudowanie ul. Kocmyrzowskiej. Wąska wylotówka ma się stać arterią z prawdziwego zdarzenia. To jedna z najbardziej wyczekiwanych inwestycji.

W lutym na dachach sześciu kolejnych autobusów przegubowych MPK zostaje zamontowany system technologii fotowoltaicznej, który przetwarza promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną. W sumie w Krakowie kursuje obecnie osiem autobusów korzystających z energii słonecznej. MPK podpisuje również umowę w formie leasingu z firmą Evobus na dostawę 30 ekologicznych autobusów Mercedes-Benz Citaro. To nie koniec przygód przewoźnika z ekologią – w lutym MPK uruchamia na terenie Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka kolejny punkt ładowania autobusów elektrycznych przez pantograf. Odbывается uroczyste odsłonięcie rzeźby prezydenta Juliusza Lea (autorstwa Karola Badyń i Łukasza Podczaszego) na skwerze u zbiegu ulic Józefińskiej i Nadwiślańskiej. Drogami Krakowa przebiegają uczestnicy „3. Biegu Walentynkowego”. Medale są w kształcie serc...

Marzec

1 marca rozpoczyna się przyjmowanie wniosków w ramach 5. edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Przez cały miesiąc mieszkańcy będą konsultować, pisać i składać propozycje zadań, które po weryfikacji trafią pod głosowanie. Do rozdysponowania jest ponad 12 mln zł.

Koncertem „Mesjasza” Haendla w kościele św. Katarzyny rozpoczyna się festiwal Misteria Paschalia 2018. Główne pasmo festiwalowe to dziewięć koncertów, a trzy z nich to monumentalne dzieła oratoryjne: otwierający „Mesjasz” Haendla, Bachowska „Pasja wg św. Mateusza” i Haendlowski „Samson”.

Po raz siódmy odbywa się Krakowski Festiwal Komiksu. W programie m.in. spotkania autorskie z gośćmi z Polski i zagranicy, wystawy, wykłady oraz warsztaty komiksowe dla dzieci i młodzieży, turnieje gier planszowych i pokaz filmów animowanych. Dziedzinę sportu w marcu reprezentuje 15. Krakowski Półmaraton Marzanny, w tym 4. Krakowski Bieg z Dystansem „Dla Małych Serc”. W ostatni dzień miesiąca krakowianie przybywają na wielkanocne święcenie pokarmów z udziałem władz miasta.

Kwiecień

Na początku miesiąca obchodzimy Rękawkę – tradycyjne święto na kopcu Krakusa. Organizatorem jest Centrum Kultury Podgórze, a hasło tegorocznej edycji to „Słowiańskie zaświaty”.

W zabytkowym zajezdzie pod św. Benedyktem przy ul. Limanowskiego 51 zostaje otwarte Muzeum Podgórze. Uroczystości z tej okazji trwają cztery dni. Znaczną część zbiorów nowej placówki stanowią rodzinne pamiątki, które przekazali mieszkańcy Podgórze. Muzeum powstało z inicjatywy podgórskich społeczników.

Na krakowskim Rynku Głównym startuje 17. PZU Cracovia Maraton. Pakiety startowe 17. PZU Cracovia Maraton odebrały 6293 osoby

foto: Wojciech Wądzek / Wiątki 2018

Hala 100-lecia KS Cracovia wraz z Centrum Sportu Osób Niepełnosprawnych

z 6994, które miały nadane numery startowe. Również w kwietniu odbywają się 20. Dni Ziemi w Krakowie – tym razem w nowej lokalizacji przy ul. Weigla 2 na terenie szkoły podstawowej nr 124 w Starym Bieżanowie. W zamian za surowce wtórne można dostać sadzonki roślin.

Maj

Początek maja to obchody Narodowe Świąta 3 Maja i Dnia Flagi. Odbywają się m.in. pochody patriotyczne oraz uroczystości przed Grobem Nieznanego Żołnierza.

10 maja do użytku zostaje oddana wyjątkowa Hala 100-lecia KS Cracovia wraz z Centrum Sportu Osób Niepełnosprawnych. To obiekt wielofunkcyjny, z trzema kondygnacjami. Jego serce stanowi duża sala gier, w której można rozgrywać mecze i organizować zawody większości dyscyplin halowych. Trybuny pomieszczą ok. 800 widzów, można też wyznaczyć miejsce dla kilkudziesięciu wózków inwalidzkich. – Krakowskie Błonia wyglądają teraz zupełnie inaczej niż jeszcze kilka lat temu – zauważył prezydent Krakowa. Dzień później krakowianie zyskują kolejne zielone miejsce na mapie Krakowa – Park Stacja Wiśła.

W maju rozpoczyna się 10. sezon rejsów Krakowskiego Tramwaju Wodnego po dziesięciokilometrowym odcinku pomiędzy opactwem Benedyktynów w Tyńcu a mostem Kotlarskim. To także czas konsultacji społecznych, podczas których zbierane są opinie mieszkańców na temat aktualnej sieci szkół podstawowych oraz propozycje do nowej sieci, która zacznie obowiązywać. Odbywa się ogólnopolski tydzień bibliotek, promujący czytelnictwo. Biblioteka Kraków zaprasza na spotkania, wystawy i imprezy dla najmłodszych czytelników. Także na finał konkursu Czytelnik Roku. W maju Kraków

żyje też Juwenaliami, czyli tradycyjnym świętem studentów, oraz Nocą Muzeów i Festiwałem Muzyki Filmowej. Druga z tych imprez kończy się w czerwcu.

Czerwiec

Świętujemy pierwszą w historii Krakowa Noc Tańca, której uczestnicy biorą udział w warsztatach tańca indyjskiego, bollywoodzkiego czy tańców irlandzkich, a także podziwiają etiudy taneczne i spektakle. Na początku czerwca zostaje otwarty park Krakowski. Park odgródzony jest od reszty miasta jedynie żywopłotem, można w nim przebywać całą dobę, nie ma bram ani godzin funkcjonowania. Swoje czwarte urodziny świętuje Tauron Arena. Z tej okazji odbywa się wielki piknik „100 sposobów na zabawę dla dzieci”. Jak zwykle radość budzi kolejna „Wielka Parada Smoków” – a podczas niej widowisko plenerowe na Wiśle i przemarsz smoków ulicami Starego Miasta. Po raz piąty w formule francuskiego Fête de la Musique organizowane są Wianki z różnorodną polską

muzyką w wielu zakątkach miasta. Podczas Dnia Otwartego Magistratu dla mieszkańców zostają udostępnione pomieszczenia Urzędu Miasta Krakowa m.in. można zrobić sobie zdjęcie w fotelu prezydenta Dietla. Zostaje podpisana umowa na dofinansowanie II etapu budowy osiedla komunalnego Przyzby-Zalesie, w jej ramach powstanie 178 mieszkań.

Lipiec

Od 1 lipca mieszkańcy Krakowa oraz osoby, które płacą w Krakowie podatki, mogą składać wnioski o wydanie Karty Krakowskiej. Tylko w niedzielę, w dniu rozpoczęcia przyjmowania wniosków drogą elektroniczną, złożyło je ponad 3,5 tys. osób! W lipcu rozpoczyna się także przyjmowanie wniosków elektronicznych o świadczenie Dobry Start 300. Świadczenie jest wsparciem dla rodzin, które wychowują dzieci i ponoszą wydatki związane z rozpoczęciem roku szkolnego. Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa, i zarząd krakowskiego przewoźnika prezentują 38 nowych przegubowych autobusów, które tego samego dnia zaczynają wozić pasażerów na liniach nr 105, 164, 179 i 184. Ruszają prace drogowe w ramach budowy Trasy Łagiewnickiej. Najpierw przebudowywana jest pętla tramwajowa w Kurdwanowie, gdzie powstanie nowa linia do ul. Zakopiańskiej.

Sierpień

Od 1 sierpnia mieszkańcy Krakowa mogą korzystać z Karty Krakowskiej, która daje im 20 proc. zniżki na bilety okresowe MPK. Karta upoważnia również do rabatów w miejskich instytucjach kultury.

W mieście odbywają się imprezy związane z rocznicą 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (w sierpniu 1914 r. z Olean-drów nastąpił wymarsz I Kompanii Kadrowej – utworzonego przez Józefa Piłsudskiego

Park Krakowski został oddany do użytku na początku czerwca 2018 r.

załążka Legionów Polskich). Wśród rocznicowych obchodów znajdują się m.in. otwarcie wystawy „Kraków dla Niepodległości” na Plantach przy Collegium Novum, premiera filmu „Marsze niepodległości” w Kijów Centrum, 69. Krakowska Lekcja Śpiewania „Kadrówka 1914” czy uroczysty apel na Olean drach rozpoczynający LIII marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Do użytku zostaje oddany Klub Kultury „Zakole” na os. Kantorowice, czyli kolejna „kulturalna” inwestycja ZIM. Również w sierpniu odbywają się Targi Sztuki Ludowej na Rynku Głównym oraz święto straży miejskiej.

Wrzesień

Od września przez najbliższy rok tramwaje nie pojadą ulicami Karmelicką i Królewską – rozpoczyna się przebudowa ciągu drogowo-torowego ulic Królewskiej, Podchorążych i Bronowickiej wraz z pętlą w Bronowicach. Uroczyste zostaje otwarty hangar lotniczy przy ul. Stella-Sawickiego, który do niedawna stał zniszczony i niewykorzystany. Będą w nim przechowywane zbiory Muzeum Inżynierii Miejskiej. Gmina Kraków podpisuje umowę z firmą ILF Consulting Engineers Polska Sp. z o.o. na opracowanie Studium wykonalności budowy szybkiego, bezkolizyjnego transportu szynowego w Krakowie. Pod koniec miesiąca startuje 12. PZU Bieg Trzech Kopców – jedyny w Krakowie bieg górski i zarazem najpopularniejszy z biegów. Na Woli Justowskiej odbywa się uroczysta inauguracja Muzeum Historii Fotografii oraz jubileusz 90. urodzin Wojciecha Plewińskiego w Strzelnicy.

Październik

Tysiące mieszkańców Krakowa biorą udział w paradzie zabytkowych oraz nowoczesnych autobusów MPK. Na krakowskie ulice wyjeżdża prawie 40 pojazdów, w tym najstarszy jeżdzący autobus z 1929 r. – durant rugby L „ogórek” i ikarus. Jednocześnie Kraków może pochwalić się w 100 proc. ekologicznym taborom autobusowym, spełniającym normy Euro 6. W ciągu ostatnich trzech lat Kraków wydał na tabor miejski blisko miliard złotych.

W październiku miasto zyskuje zmodernizowaną sortownię odpadów komunalnych selektywnie zbieranych Barycz. ZIM kończy też termomodernizację Klubu Kultury „Mydlniki”.

Odbywa się 5. PZU Cracovia Półmaraton Królewski, którego zawodnicy startują sprzed TAURON Areny Kraków, a finiszują na płycie głównej wewnątrz tej największej i najnowocześniejszej hali widowiskowo-sportowej w Polsce. Bieg kończy 8757 osób.

10. edycja Festiwalu Conrada trwa tydzień. Jednym z wątków festiwalu są rozmowy na temat Polski, polskości i granic naszej tożsamości. Również w październiku odbywają się 22. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie, uznawane za jedno z najważniejszych w Polsce wydarzeń w branży księgarskiej.

No i wybory samorządowe. Krakowianie wybierają prezydenta miasta, radnych miejskich oraz swoich przedstawicieli w sejmiku wojewódzkim. Pod koniec miesiąca rozpoczynają się obchody 100. rocznicy wyzolenia Krakowa spod władzy zaborczej.

Listopad

1 listopada na cmentarzu Rakowickim krakowianie i goście biorą udział w niezwykłym koncercie Memento Vitae. W Krakowie odbywa się druga tura wyborów samorządowych, w których mieszkańcy wybierają prezydenta miasta. Na kolejną, piątą kadencję zostaje wybrany Jacek Majchrowski. Kończy się oficjalnie VII kadencja Rady Miasta Krakowa.

Listopad to także miesiąc rocznicowy, poświęcony stuleciu odzyskania przez Polskę niepodległości. Tegoroczne wyjątkowe obchody odbywają się pod hasłem „Wolność przyszła z Podgórze”. Tradycyjnie świętu 11 listopada towarzyszy 70. Krakowska Lekcja Śpiewania „Radosna Niepodległość”.

Zostaje rozstrzygnięty konkurs na projekt Centrum Muzyki na Grzegórkach. Centrum ma mieć kilka sal koncertowych, z których

największa pomieści nawet 1400 słuchaczy, ponadto kameralne i nowoczesne sale prób, miejsca do prowadzenia warsztatów, a obok nowy park.

30 listopada na Rynku Głównym ruszają Targi Bożonarodzeniowe.

I najważniejsze – tradycja budowy wyjątkowych w skali świata szopek krakowskich zostaje wpisana na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO!

Grudzień

Wodociągi miasta Krakowa kończą remont ostatniej z czterech nitek syfonu pod dnem Wisły, łączącego lewobrzeżną i prawobrzeżną część sieci kanalizacyjnej Krakowa. W ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Krakowie – Etap V” MPWiK wykonuje remont trzech z nich. Jest to unikatowa w skali światowej modernizacja technologią CIPP na tak długim odcinku kanału, o tak dużej średnicy. Na pożegnanie 2018 r., w ostatnim dniu grudnia, okolice Starego Miasta tradycyjnie wypełnią tłumy biegaczy – przebiegaczy. Uczestnicy Krakowskiego Biegu Sylwestrowego pobiegą na trasie „Smoczey Piątki” lub „Radosnej Dziesiątki”. Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie kończy inwestycje likwidujące paleniska opalane węglem w budynkach komunalnych. Pieców nie ma już w żadnym należącym do miasta budynku. ■

70. Krakowska Lekcja Śpiewania „Radosna Niepodległość”

fot. Bogusław Świerkowski

Oto zastępcy prezydenta Krakowa

Jacek Majchrowski przedstawił swoich zastępców na kadencję 2018–2023. Nowymi wiceprezydentami zostali Bogusław Kośmider i Anna Korfel-Jasińska. Funkcję zastępców prezydenta miasta będą również sprawować – tak jak w poprzedniej kadencji – Andrzej Kulig i Jerzy Muzyk. Za co będą odpowiadać?

W dużym skrócie: Andrzej Kulig ma się zająć polityką społeczną i komunalną, Jerzy Muzyk będzie odpowiadał za zrównoważony rozwój, Bogusław Kośmider zajmie się nadzorem nad obsługą mieszkańców, a Anna Korfel-Jasińska przejmie pion edukacji i sportu. Jak podkreśla Jacek Majchrowski, został wprowadzony wstępny podział obowiązków zastępców prezydenta, choć zmieniają się jeszcze zakresy ich zadań. – Te kwestie dopracujemy do połowy grudnia – zapewnia prezydent Krakowa.

I zastępca prezydenta ds. polityki społecznej i komunalnej. „Wyzwania trzeba podejmować w sposób przemyślany”

Pierwszym zastępcą prezydenta został Andrzej Kulig, który ma zajmować się polityką społeczną ze szczególnym uwzględnieniem problemów osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin, młodzieży oraz kwestii związanych z ochroną zdrowia.

I zastępca będzie też nadzorował budżet obywatelski, kontakty z organizacjami pozarządowymi, zagadnienia związane z konsultacjami i inicjatywami społecznymi. Będzie również kontrolował wykonanie inwestycji oraz nadzorował wydziały i spółki wykonujące zadania z zakresu gospodarki komunalnej. – To są generalnie kwestie polityki społecznej, związanej zarówno z funkcjonowaniem gospodarki komunalnej, jak i realizacją inwestycji w mieście – podkreśla Andrzej Kulig. Pytany o czekające go na tym polu zadania zaznacza: – Każde nowe wyzwanie trzeba podejmować w sposób poważny i przemyślany.

Andrzej Kulig (ur. 1963) jest pracownikiem naukowym Katedry Prawa Ustrojowego Porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. hab. prawa konstytucyjnego, autorem licznych publikacji naukowych. W latach 1996–1998 pełnił funkcję dyrektora gabinetu wojewody krakowskiego, a następnie w latach 1998–2002 dyrektora Małopolskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie. W Urzędzie Miasta Krakowa pracował w latach 2002–2004 na stanowisku dyrektora magistratu. Od 2005 do 2014 r. był zatrudniony na stanowisku dyrektora Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie. Od lutego do września 2015 r. pełnił funkcję pełnomocnika prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej. W październiku 2015 r. został powołany na stanowisko zastępcy prezydenta ds. polityki społecznej, kultury i promocji miasta.

II zastępca prezydenta ds. zrównoważonego rozwoju. „Zagospodarowanie przestrzeni, ochrona środowiska”

Drugim zastępcą – ds. zrównoważonego rozwoju – został Jerzy Muzyk.

– Mój zakres obowiązków dotyczy kwestii zagospodarowania przestrzeni, a więc nadzorowania Wydziału Architektury, Biura Planowania Przestrzennego. Nie ukrywam, że ten zakres został rozszerzony m.in. o kwestie dotyczące zieleni, którymi zajmuje się Zarząd Zieleni Miejskiej – mówi Muzyk.

Do obowiązków wiceprezydenta Muzyka należeć będzie także nadzór nad wydziałami zajmującymi się ochroną środowiska oraz jakością powietrza. II zastępca prezydenta ma także przejąć sprawy rozwoju przedsiębiorczości, w tym rozwój startupów, oraz planowanie i monitorowanie inwestycji.

Jerzy Muzyk (ur. 1963) jest prawnikiem z aplikacją sędziowską, absolwentem Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Jagiellońskim, posiada wieloletnie doświadczenie w branży. Zna również specyfikę pracy w samorządzie gminnym. Od 1990 r. współtworzył kolegium odwoławcze przy sejmiku samorządowym województwa krakowskiego. W późniejszych latach zajmował się branżą ubezpieczeniową, m.in. kierował oddziałem firmy Warta w Krakowie. W latach 2003–2005 pełnił funkcję dyrektora Wydziału Architektury i Urbanistyki UMK. W późniejszych latach prowadził kancelarię radcy prawnego. Jerzy Muzyk wchodzi w skład prezydium sądu

Od lewej: Bogusław Kośmider, Anna Korfel-Jasińska, Jacek Majchrowski, Jerzy Muzyk, Andrzej Kulig

Polubownego (Arbitrażowego) przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie. Od sierpnia 2018 r. pełnił funkcję zastępcy prezydenta ds. rozwoju miasta.

III zastępca prezydenta ds. obsługi mieszkańców. „Nowy etap w życiu moim i życiu miasta”

Bogusław Kośmider to III zastępca prezydenta, który będzie nadzorował wydziały związane z obsługą krakowian w takich dziedzinach jak mieszkalnictwo, urząd pracy, sprawy administracyjne czy związane z ewidencją i rejestracją pojazdów.

– Szczegóły zostaną określone przez Pana Prezydenta 15 grudnia. Natomiast można powiedzieć w skrócie, że będą to kwestie obsługi mieszkańców, czyli wszystkie zagadnienia dotyczące czy to spraw mieszkaniowych, obsługowych czy kontaktu z mieszkańcami – tłumaczy Bogusław Kośmider. – Cieszę się, że szereg pomysłów, które w tej materii zgłaszałem czy realizowałem, będzie mogło mieć szerszy odźwięk. Zaczyna się nowy etap w życiu moim i życiu miasta – uważa III zastępca.

Bogusław Kośmider (ur. 1959) jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej na wydziale elektrotechniki, elektroniki i automatyki. Podjął również studia podyplomowe z bankowości i finansów oraz marketingu i zarządzania. Posiada doświadczenie pracy w radach nadzorczych spółek komunalnych Skarbu Państwa, w spółkach prywatnych i spółkach notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych, sektorze bankowym. Jest wieloletnim radnym miasta. Od 2010 r. przez dwie kadencje samorządu pełnił funkcję przewodniczącego Rady Miasta Krakowa. Do swoich najważniejszych osiągnięć nowy zastępca zalicza projekt utworzenia Krakowskiego Holdingu Komunalnego, który okazał się wielkim sukcesem finansowym miasta.

IV zastępca prezydenta ds. edukacji i sportu. „Wyzwaniem jest reforma edukacji”

Anna Korfel-Jasińska to IV zastępca prezydenta, która będzie zajmować się m.in. krakowskim szkolnictwem.

– To ogromne wyzwanie i nie jest ono mniejsze tylko z tego powodu, że w samorządzie krakowskim funkcjonują już ponad 20 lat, a oświata też zajmują się bardzo długo – podkreśla Korfel-Jasińska. – Wyzwaniem jest przyszłoroczna rekrutacja do liceów, w której będą uczestniczyć pierwsi absolwenci ośmioletnich szkół podstawowych oraz już ostatni absolwenci gimnazjów. Ogromnym wyzwaniem będzie też matura międzynarodowa w szkole samorządowej. Od wielu lat marzyliśmy, aby szkoła samorządowa taką możliwość dawała – podkreśla. I dodaje: – Chciałabym, aby szkoły techniczne proponowały, na wzór studiów, możliwość organizowania startupów dla najzdolniejszych uczniów.

Anna Korfel-Jasińska (ur. 1971), magister pedagogiki, ukończyła studia podyplomowe z zakresu administracji publicznej na Wydziale Prawa i Administracji UJ, z zakresu zarządzania w administracji publicznej w Małopolskiej Szkole Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego. Posiada ponad 20-letnie doświadczenie w pracy samorządowej oraz bogatą wiedzę, zarówno teoretyczną, jak i praktyczną z dziedziny oświaty oraz funkcjonowania samorządu, gwarantującą wysoki poziom merytoryczny wykonywanych zadań. Podczas pracy w Urzędzie Miasta Krakowa od maja 1997 r. przeszła wszystkie szczeble stanowisk urzędniczych, począwszy od zatrudnienia na stanowisku referenta, podinspektora, inspektora i kierownika referatu, do stanowiska zastępcy dyrektora i dyrektora Wydziału Edukacji UMK. Przez cztery lata reprezentowała Miasto Kraków w komisjach edukacji Unii Metropolii Polskich oraz Związku Miast Polskich. (oprac. Tadeusz Mordarski)

Epoka w historii miasta

21 listopada Lesław Fijał, który przez ostatnie 25 lat sprawował pieczę nad krakowskimi finansami, na własną prośbę odszedł ze stanowiska. Doświadczony ekonomista pozostanie jednak w magistracie. Będzie prezydenckim pełnomocnikiem ds. prognoz i analiz finansowych. Funkcję skarbnika przejmie Małgorzata Okarmus, dotychczasowa dyrektor Wydziału Budżetu Miasta.

(MK, MT)

Na stanowisko skarbnika Krakowa został powołany w 1993 r. Niemal więc od początku przywrócenia instytucji samorządu terytorialnego budował nowy ład we wspólnocie lokalnej. Jest doktorem nauk ekonomicznych, a przy tym jednym z najbardziej zasłużonych krakowskich samorządowców. Służbę dla miasta łączył z pracą akademicką – w swoim macierzystym Uniwersytecie Ekonomicznym oraz w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości.

– Fachowość i wiedza Lesława Fijała były gwarantem bezpieczeństwa finansowego Gminy, a innowacyjne koncepcje w sferze budżetu znacząco przyczyniły się do rozwoju miasta i stanowiły inspirację dla wielu osób – uważa prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Okres urzędowania Lesława Fijała to niemal epoka w historii miasta, co poświadczają m.in. liczby. W 1993 r. Kraków dysponował budżetem wynoszącym niewiele ponad 2 mld zł, tegoroczny zamyka się w kwocie 5,5 mld zł, a na rok 2019 zaplanowano prawie 6 mld zł.

Jeżeli zsumujemy wszystkie budżety, którymi opiekował się skarbnik w latach 1993–2018, otrzymamy kwotę ok. 63 mld zł.

W czasie swojego urzędowania Lesław Fijał wprowadził w sferze krakowskiego budżetu szereg innowacyjnych rozwiązań, które dziś stanowią fundament miejskich finansów: budżet zadaniowy, planowanie strategiczne czy wieloletnie planowanie inwestycyjne. Aktywność i autorytet wieloletniego krakowskiego skarbnika wykraczała daleko poza Kraków. Lesław Fijał jest znanym w kraju ekspertem w zakresie finansów publicznych. Reprezentował Kraków w Unii Metropolii Polskich oraz na forum Skarbników Miast Polskich. Jako ekspert opiniował kolejne ustawy o finansach publicznych oraz nowelizacje ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Brał udział w pracach wielu ważnych gremiów tworzonych w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Unii Metropolii Polskich oraz Związku Miast Polskich.

Lesław Fijał był skarbnikiem miasta od 1993 r.

Krótko i na temat

fot. archiwum NCK

Lodowisko w Nowej Hucie

Od rana do wieczora, indywidualnie i ze społowo, na swoich lub wypożyczonych łyżwach, przy muzyce i w miłym towarzystwie będzie można jeździć na lodowisku przed budynkiem Nowohuckiego Centrum Kultury!

Mobilne lodowisko o powierzchni 800 m kw. powstało dzięki finansowemu zaangażowaniu miasta Krakowa i wsparciu Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie. Zlokalizowane jest na skwerze przed budynkiem NCK, tuż obok pl. Centralnego. Jest to jedyne lodowisko na wolnym powietrzu w tej części Krakowa, a dzięki swojemu dogodnemu położeniu stanowi doskonały pomysł na aktywne spędzenie wolnego czasu dla całych rodzin. Jest także wykorzystywane do przeprowadzania zajęć z wychowania fizycznego dla okolicznych szkół podstawowych i gimnazjów.

Godziny otwarcia:

- poniedziałek–piątek – grupy zorganizowane, w godz. 9.00–12.30
- poniedziałek–piątek – osoby indywidualne, w godz. 13.00–20.30
- weekendy, ferie zimowe, dni wolne od pracy – osoby indywidualne, w godz. 9.00–20.30

Bilet wstępu kosztuje 5 zł (cena obejmuje 45 minut jazdy), wypożyczenie łyżew: 5 zł, wypożyczenie kasku: 5 zł, wypożyczenie pingwinka do nauki jazdy: 5 zł, a kaucja za wypożyczenie łyżew wynosi 50 zł. Rezerwacja lodowiska na wyłączność grupy zorganizowanej: 300 zł (cena obejmuje 45-minutowy wstęp na lodowisko). Szczegółowe informacje na stronie: nck.krakow.pl/lodowisko.

Targi Bożonarodzeniowe

Choć trwają już kilka dni, warto przypomnieć o wydarzeniach im towarzyszących. 22 grudnia odbędzie się najbarwniejsza im-

preza Targów, czyli Korowód Kolędniczy. Zespoły folklorystyczne spotkają się przy krakowskim Barbakanie, następnie przejdą na Rynek i na estradzie zaśpiewają kilka kolęd wraz z publicznością. Dzień później, 23 grudnia o godz. 12.00 Prezydent Miasta Krakowa wraz z Metropolitą Krakowskim spotkają się z mieszkańcami i turystami na tradycyjnym Oplątku Prezydenckim przed estradą. Przed spotkaniem oplątkowym zapraszamy na koncert „Kolędy na Trzech Tenorów” (Aleksander Martinez, Łukasz Gaj, Jakub Oczkowski). O godz. 15.00 wystąpi zespół Jarosze, a o godz. 18.00 odbędzie się recital Dariusza Kordka.

24 grudnia o godz. 12.00 zapraszamy na pokaz „Dziadów Polskich” przy pomniku Adama Mickiewicza, a 26 grudnia – wspólne kolędowanie – w tym samym miejscu, od godz. 14.00.

Ulubiona księgarnia krakowian

Do 5 grudnia można było oddać głos na miejsca biorące udział w tegorocznej edycji akcji „Wybieramy najlepsze księgarnie”!

W tym roku w plebiscycie wzięło udział 35 krakowskich księgarń i antykwariatów. Były wśród nich niezależne księgarnie wytypowane w ubiegłym roku przez grono ekspertów – złożone z dziennikarzy, krytyków literackich i animatorów życia kulturalnego – a także księgarnie muzealne i wybrane miejsca będące częścią sieci złożonej z nie więcej niż 12 punktów.

Nagrodą dla zwycięzców będzie „Znak Jakości Krakowa Miasta Literatury UNESCO” oraz kampania promocyjna w przestrzeni miejskiej. Zwycięskie miejsca mogą liczyć także na promocję w kanałach medialnych organizatorów plebiscytu oraz wsparcie merytoryczne w ramach programu Kraków Miasto Literatury UNESCO.

Według raportów Biblioteki Narodowej ponad połowa decyzji o wyborze książki zapada właśnie w księgarniach. To ważne miejsca wpływające na życie kulturalne miasta i mieszkańców. Warto je pokazywać i przypominać o ich działalności, warto zachęcać do ich odwiedzania i inspirowania się dobrymi książkami. Zwłaszcza w Krakowie – jedynym polskim Mieście Literatury UNESCO. Laureatów tegorocznej edycji poznamy już jutro – 13 grudnia – w Dzień Księgarza.

Dąb na 100-lecie praw wyborczych kobiet

W niedzielę, 2 grudnia, z okazji 100-lecia nadania praw wyborczych kobietom na skwerze przy ul. Marii Konopnickiej, przy zejściu na bulwary wiślane w rejonie mostu Dębnickiego, został posadzony dorodny dąb szypułkowy. Jego patronką została Wisława Szymborska.

Akcja zorganizowana przez krakowski oddział „Gazety Wyborczej” i Zarząd Zieleni Miejskiej ma na celu upamiętnienie daty 28 listopada 1918 r., kiedy to dekretem Tymczasowego Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego kobiety w Polsce zyskały prawa wyborcze.

fot. Bogusław Świerkowski

Po zaprzysiężeniu...

Wybrany na Prezydenta Miasta Krakowa miałem zaszczyt po raz piąty wygłaszać słowa ślubowania. Ta wzruszająca chwila nie byłaby moim udziałem, gdyby nie ogromne zaufanie, jakim obdarzyli mnie krakowianie. Dziękując dziś jeszcze raz z całego serca, chcę podkreślić, że jest to dla mnie ogromne zobowiązanie. Zdaję sobie sprawę z wielkiej odpowiedzialności za miasto i pomysłność każdego z mieszkańców. Zrobię wszystko, by tego zaufania nie zawieść.

fol. Bogusław Świerczowski

Rozpoczynając kolejną – VIII kadencję samorządu, możemy być dumni z Krakowa. Wspólnym wysiłkiem nas wszystkich zmieniliśmy Kraków w prawdziwą europejską metropolię.

Kraków – tu chcemy żyć

Jesteśmy miastem nowoczesnym, z całkowicie ekologicznym taborem komunikacji miejskiej, czego nie udało się dokonać do tej pory żadnemu miastu w Polsce. Mamy najczystsza w całej Europie wodę płynącą z kranu. Jedna z najnowocześniejszych w Europie ekospalarni utylizuje w bezpieczny sposób śmieci. Takie jest oblicze metropolii z blisko milionem mieszkańców. Metropolii przyjaznej środowisku naturalnemu, która jako pierwsze polskie miasto podjęła się walki o czyste powietrze, stając się wzorem dla innych miast. Jesteśmy miastem, które każdego roku realizuje setki inwestycji – od tych największych drogowych po drobne remonty chodników i parki kieszonkowe. Jednocześnie jesteśmy uznawani za najlepszą w Europie lokalizację specjalistycznych usług dla biznesu, która to branża w Krakowie zatrudnia już 70 tys. osób i każdego roku tworzy kolejnych kilka tysięcy miejsc pracy.

Jestem dumny, że w moim mieście młodzi ludzie chcą żyć, chcą się uczyć, pracować i tutaj widzą przyszłość dla swoich dzieci! Jest to jednocześnie największe wyzwanie – by wszyscy, dla których Kraków jest wymarzonym miejscem do życia, mogli w Krakowie się rozwijać i realizować swoje życiowe plany.

Doskonale zdaję sobie sprawę, że rozwój miasta nie pozostaje bez konsekwencji. Rozrastające się i nowo budowane osiedla nie mają potrzebnej infrastruktury. Problem dodatkowo pogłębia fakt, że Miasto bardzo często w takich rejonach nie ma i nigdy nie miało własnych działek, musi więc najpierw te działki odkupić, a dopiero potem może zabrać się do budowy szkoły, przedszkola czy poszerzyć drogę.

Chcę, by najbliższe lata przyniosły rozwiązanie takich właśnie problemów. Chcę, by każdy mieszkaniec Krakowa miał podobny dostęp do oferty miasta. Mówiąc to, mam na myśli nie tylko rozbudowę sieci komunikacji miejskiej, ale też dostęp do placówek oświatowych, kultury lub takich instytucji jak Centra Aktywności Seniorów czy Kluby Rodziców.

Inwestycje w miasto

Nasze plany inwestycyjne będą w dużej mierze kontynuacją już wdrożonych działań – mam tutaj na myśli przede wszystkim trasy: rozpoczętą Łagiewnicką, Zwierzyniecką i Pychowicką, a także inwestycje drogowe i w nowe linie tramwajowe na północy Krakowa. Zdecydowanie najpoważniejszym przedsięwzięciem rozpoczynającej się kadencji będą przygotowania do budowy metra. Pod koniec przyszłego roku poznamy studium, które określi zarówno stronę techniczną przedsięwzięcia wraz z przebiegiem linii, a także stronę finansową i ekonomiczną.

Nie mogę nie wspomnieć o inwestycjach w zieleń. 100 mln zł w zeszłym roku i 130 mln zł w tym, a także przymiarki, by w przyszłym wydać 180 mln zł na zieleń, to z pewnością doskonale wydane pieniądze. Przywróciliśmy krakowianom parki, które są niezastąpione jako miejsce letnich pikników, integracji i wspólnie spędzanego czasu. Z wielkim entuzjazmem przyjmowane są kolejne Ogrody Krakowian. Zgadzam się jednak z opiniami, że chociaż pięknie kwitnące skwery cieszą nasze oczy, to przyszłym pokoleniom musimy zaproponować coś na miarę Plant! Wierzę, że ta kadencja samorządu zapisze się w historii naszego miasta nie tylko jako czas, w którym krakowianie zyskują przepiękny i niepowtarzalny park na Zakrzówku, ale też poprzez wykupy działek. Dzięki nim połączymy już istniejące tereny zielone, stwarzając olbrzymie przestrzenie do wypoczynku i rekreacji.

Miasto bez wykluczeń

Nie wolno nam jednak zapominać, że nie tworzymy miasta jedynie dla młodych, pięknych, bogatych i zaradnych. Są wśród nas ludzie słabsi, potrzebujący pomocy, czasem samotni, i mamy obowiązek o nich zadbać. Chcę, żeby każdy krakowianin miał poczucie bezpieczeństwa i pewność, że Miasto w trudnej chwili zapewni mu pomoc i wsparcie. Stąd już teraz urzeczywistniające się inicjatywy objęcia pomocą finansową osób, które całkowicie poświęciły się swoim pełnoletnim dzieciom, którym choroba odebrała jakąkolwiek samodzielność.

Dziś ponownie zapraszam wszystkich do współpracy. To zaproszenie kieruję zarówno do osób, z którymi już wcześniej realizowałem wiele ważnych do Krakowa przedsięwzięć, ale też i do tych osób, które przez ostatnie miesiące widziały się raczej w roli mojej opozycji. Teraz skończył się czas ideologicznych sporów. Wierzę, że przez najbliższe pięć lat zgodnie będziemy pracować na rzecz naszego miasta!

Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

22 listopada

- Wizyta Krzysztofa Strzałki, ambasadora RP w Bratysławie

fot. Wiesław Majka / UMK

- Briefing w sprawie zmian kadrowych w magistracie
- Rozmowa na żywo z mieszkańcami (Facebook)

23 listopada

- Jubileusz 168-lecia powstania Izby Przemysłowo-Handlowej, ul. Straszewskiego

5 grudnia

- Złożenie kwiatów na sarkofagu Józefa Piłsudskiego w 151. rocznicę jego urodzin

6 grudnia

- Wręczenie Stypendium Prezydenta Miasta Krakowa im. Juliusza Lea
- Uroczystość otwarcia hali sportowej oraz ślubowanie klas pierwszych w ramach obchodów 50-lecia Szkoły Podstawowej nr 134, ul. Kłuszyńska
- Akcja przekazania paczek świątecznych dzieciom ze Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego, z udziałem 143 mikołajów
- Spotkanie promocyjne albumu Macieja Gawlikowskiego i Mirosława Lewandowskiego „Na szlaku Kadrówek 1981–1989”, Muzeum Armii Krajowej, ul. Wita Stwosza

Szopkarstwo Krakowskie wpisane na listę UNESCO!

Mamy to! Tradycja budowy wyjątkowych w skali świata szopek krakowskich została wpisana na Reprezentatywną Listę Nie-materialnego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO! Jest to pierwszy wpis, o który wystąpiło państwo polskie, i ogromne wyróżnienie dla krakowskiego szopkarstwa.

Magdalena Rusek-Karska

Tradycja szopkarska w Krakowie trwa nieprzerwanie od XIX w. Pierwotnie wykonywaniem szopek trudnili się rzemieślnicy z ówczesnych przedmieść Krakowa, szczególnie Krowodrzy

i Zwierzynca. Mniejsze szopki chętnie nabywali mieszczanie, którzy ozdabiali nimi swoje domy i obdarowywali najbliższych. Większe, ze wspianymi łalkami i rozświetlone od wewnątrz płomykami świec, pełniły funkcję przenośnego teatrzyku, który w okresie świątecznym przy wtórze odgrywanej na żywo muzyki gościł w domach zamożnych krakowskich rodzin.

W XX stuleciu funkcje obrzędowe szopki zaczęły wygasać. Nie wygasło jednak samo szopkarstwo. Do jego umocnienia i wyniesienia na najwyższy poziom artystyczny znacząco przyczynił się dr Jerzy Dobrzycki, kierownik Biura Propagandy Miejskiej, a po II wojnie światowej wieloletni dyrektor Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. W 1937 r. Dobrzycki zainicjował Konkurs Szopek Krakowskich, który odbywa się corocznie po dziś dzień pod patronatem Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Co roku w pierwszy czwartek grudnia szopkarze przynoszą swoje prace na Rynek Główny i ustawiają je na stopniach pomnika Adama Mickiewicza. Szopki ocenia jury składające się z historyków, etnografów, historyków sztuki, architektów i plastyków.

W konkursie na najpiękniejszą szopkę bierze udział ok. 50 szopkarzy w kategorii seniorów i kilkuset w kategoriach dziecięcych i młodzieżowych. Twórcami szopek są osoby w różnym wieku i o różnym statusie zawodowym. Część z nich pochodzi z rodzin, w których tradycje szopkarskie sięgają pokoleń. Przygotowania do konkursu niejednokrotnie trwają wiele miesięcy, a nawet lat. Konstrukcje szopek najczęściej wykonane są z drewna, dykty i tektury, a do ich ozdabiania wykorzystuje się kolorowy papier, bibułę i staniol – wielokolorową, błyszczącą folię metaliczną. Wygląd szopek obowiązkowo nawiązuje do zabytkowej architektury Krakowa i stanowi jej twórczą interpretację. Najczęściej wykorzystywane są motywy kościoła Mariackiego, kaplicy Zygmuntowskiej na Wawelu, Barbakanu, Sukiennic, Bramy Floriańskiej. Tożsamość szopki podkreślają symbole Krakowa i Polski: monogram „K”, orzeł w koronie, flagi biało-niebieska i biało-czerwona. Centralne miejsce w szopce zajmuje oczywiście scena Bożego Narodzenia.

Wszystkie szopki będą prezentowane na wystawie w oddziale Celestat (ul. Lubicz 16), która trwać będzie od 10 grudnia 2018 r. do 24 lutego 2019 r.

fot. Bogusław Świerkowski

Szkoła dla prawdziwych sportowców

Z czym wiąże się nazwisko Gortat? Zdecydowana większość kojarzy Marcina Gortata ze sportem, choć nie wszyscy wiedzą, że jest koszykarzem – jedynym Polakiem w najlepszej koszykarskiej lidze świata – amerykańskiej NBA. Nowohucianie mają łatwiej, bo prawie wszyscy znają go jako patrona Szkoły Mistrzostwa Sportowego (SMS), która mieści się na os. Kościuszkowskim 2a.

fot. archiwum Szkoły Mistrzostwa Sportowego

Krakowska SMS istnieje od 2015 r.

Małgorzata Stuch

Krakowska SMS Gortata jest drugą najstarszą po łódzkiej i istnieje już trzy lata. W całym kraju są tylko cztery takie placówki. – Nie jesteśmy normalną szkołą, ale nie może tak być, skoro mamy takiego patrona jak Marcin! Patrona, który jest pomysłodawcą szkoły, interesuje się jej losami niemal codziennie. Zaprasza do USA swoich najlepszych uczniów w nagrodę za bardzo dobre wyniki w nauce, w sporcie oraz za zaangażowanie w życie społeczne. Marcin pomimo napiętego grafiku zawsze znajduje czas, aby spotkać się ze swoimi uczniami i odwiedza ich w szkole – mówi Anna Dyszy, dyrektor placówki ds. edukacji. Krakowska szkoła Gortata istnieje od września 2015, kiedy to naukę i treningi w gimnazjum i liceum rozpoczęło w niej nieco ponad 100 uczniów. W kolejnym roku „gortatów” było już ponad 200, w tym spora grupa uczniów spoza Krakowa, Polski, a nawet Europy! Trzeci rok to reforma edukacji, która spowodowała otwarcie szkoły podstawowej i wzrost liczby ucz-

niów do blisko 280. W ubiegłym roku gimnazjum i liceum opuścili pierwsi absolwenci.

Oferta szkoły

Szkoła oprócz realizacji podstawy programowej gwarantuje także 16 godzin lekcyjnych treningów tygodniowo. Codzienny trening, weekendy zajęte przez mecze, do tego obozy czy turnieje w czasie wolnym od szkoły to bardzo duże obciążenie, które udźwignąć potrafią tylko prawdziwi sportowcy. Jeżeli dodamy do tego normalną jak w każdej innej szkole naukę, szybko okazuje się, jak z tą pasją do sportu rzeczywiście jest. – Słowo pasja jest tu kluczowe, ponieważ bez niej, bez prawdziwej miłości do sportu, nie da się pogodzić rygoru treningów z edukacją – podkreśla Anna Dyszy. A w szkole Gortata trzeba to pogodzić, ponieważ póki człowiek młody i zdrowy, wydaje się, że może osiągnąć sportowe szczyty, jednak wystarczy chwila, jedna błaha kontuzja i z wielkiej kariery zostają wyćinki z gazet.

Warto podkreślić, że szkoła jest bezpłatna i nie ma też obaw, że przestanie taka być –

ponieważ w całości utrzymuje się z subwencji oświatowej. Oznacza to, że każdy ma równe szanse, aby dołączyć do grona krakowskich „gortatów”. Obecnie szkoła prowadzi rekrutację do szkoły podstawowej (klasy 1–8) oraz LO (klasy 1–3 i 1–4) w siedmiu dyscyplinach! Oprócz koszykówki jest także siatkówka, piłka ręczna, piłka nożna, tenis stołowy, rugby i badminton. W szkole uczą się i trenują również bokserzy, karatecy czy pływacy, dlatego nie ma problemu, aby dołączyć, mimo uprawiania innej dyscypliny sportu. Szkoła współpracuje z większością krakowskich klubów, będąc uzupełnieniem ich oferty.

Nowe miejsce i nowe wyzwania

Szkoła zmieniała swój adres, ale od tego roku mieści się w budynku na os. Kościuszkowskim 2A, w którym wreszcie może czuć się jak u siebie. Uczniowie mają do dyspozycji wyremontowane sale lekcyjne, świetnie wyposażone sale przedmiotowe, jadalnię i szafki na książki. Ponadto szkoła korzysta z kilkunastu obiektów sportowych na terenie Nowej Huty. Są to m.in. Mała Arena, Park Wodny, nowoczesne hale w III LO czy SP nr 105. Uczniowie objęci są stałą opieką pedagogów i psychologa sportowego. Wielkim wyzwaniem jest uruchomiona od niedawna szkoła podstawowa (na razie pierwsza klasa szkoły podstawowej), ale jak mówi dyrektor Dyszy: – Mając w naszej szkole ucznia od pierwszej klasy podstawówki, mamy pewność, że zostanie on właściwie przygotowany zarówno do profesjonalnego sportu, jak i dorosłego życia. Obserwujemy na co dzień pracę naszych pierwszaczeków i cieszymy się, że świetnie wpasowali się w model edukacyjno-sportowy placówki – zaznacza. Warto podkreślić, że oferta szkoły została poszerzona – zamiast dwóch godzin języka angielskiego (podstawa programowa) jest ich aż pięć tygodniowo. W klasach 1–3 stawia się na rozwój ogólny, czyli przygotowanie dzieci do różnych dyscyplin, które będą profilowane od klasy czwartej. Jak na razie pierwszaki trzy razy w tygodniu trenują w hali, a dwukrotnie na basenie w Parku Wodnym. W szkole działa także świetlica, której godzinny pracy zostały dostosowane do potrzeb rodziców. Cała oferta szkoły jest bezpłatna, ponieważ jak wielokrotnie podkreślał Marcin Gortat, nie jest to projekt biznesowy, a rodzaj podziękowania dla społeczeństwa za lata kibicowania oraz realizacja marzenia o stworzeniu możliwie jak najlepszych warunków edukacyjno-sportowych dla młodzieży.

Informacje na temat funkcjonowania placówki można znaleźć na stronie: www.szkoлагortata.pl/krakow.

Święta ze słowackim akcentem

Najpiękniejszy atrybut świąt Bożego Narodzenia – pachnąca i wiecznie zielona choinka – zadebiutowała w Krakowie w nowej roli: symbolu przyjaźni, którą darzy nasze miasto sąsiedzka Słowacja.

fol. Bogusław Świerżowski

Kraków jest już przygotowany do świąt Bożego Narodzenia

Julia Żylina-Chudzik

7 grudnia, podczas Dnia Słowacji na Krakowskich Targach Bożonarodzeniowych, ustawione na Rynku Głównym świąteczne drzewko zostało uroczystie zapalone przez prezydenta Jacka Majchrowskiego, konsula generalnego Słowacji w Krakowie Tomáša Kašaja oraz konsula honorowego tego kraju w Gliwicach Mariana Czernego. Choinka jest wspólnym darem słowackich dyplomatów dla krakowian, który przypomina o aktywnych relacjach łączących nasze miasto ze Słowacją. Iluminacji choinki towarzyszyły występy zespołów folklorystycznych oraz – a jakże! – sprzedaż słowackiego rękodzieła ludowego i lokalnych przysmaków.

Kontakty krakowsko-słowackie

Bożonarodzeniowa choinka jest drugim zielonym akcentem krakowsko-słowackich kontaktów. Warto przypomnieć, że 27 października – podczas akcji „100 dębów na 100-lecie odzyskania niepodległości” – w Przylasku Rusieckim zostały zasadzone m.in. drzewa dedykowane zagranicznym miastom partnerskim Krakowa. Drzewko dla stolicy Słowacji – Bratysławy – zasadził konsul Kašaj, który nie krył entuzjazmu wobec tego kolejnego projektu Zarządu Zieleni Miejskiej.

Tomáš Kašaj, który objął stanowisko Konsula Generalnego Słowacji w Krakowie w sierpniu tego roku, podkreśla, że praca w naszym mieście jest dla niego ogromnym zaszczytem. Nie zamierza też poprzestawać na kurtuazyj-

nych deklaracjach, dlatego planuje zrealizować w naszym mieście jak najwięcej projektów przybliżających krakowianom piękno i potencjał współczesnej Słowacji.

Ambasador z Krakowa

Orędownikiem aktywizacji krakowsko-słowackiej współpracy jest też inny dyplomata, pochodzący z Krakowa wykładowca Uniwersytetu Jagiellońskiego Krzysztof Strzałka, który niedawno został ambasadorem RP w Bratysławie. Dr Krzysztof Strzałka współpracował już ściśle z władzami naszego miasta przy wielu projektach i przedsięwzięciach, pełniąc w latach 2008–2012 misję dyplomatyczną konsula generalnego RP w Mediolanie – włoskim mieście bliźniaczym Krakowa. Ufamy, że wieloletnie doświadczenie nowego ambasadora i jego sentyment do rodzinnego miasta przełożą się na zacieśnienie kulturalnych, biznesowych i protokolarnych relacji Krakowa i Bratysławy. Podczas oficjalnej wizyty złożonej prezydentowi Jackowi Majchrowskiemu 22 listopada ambasador zaznaczył, że fakt, iż na Słowacji, zarówno na szczeblu samorządowym (wybory rad miast i burmistrzów), jak też rządowym oraz w służbie dyplomatycznej nastąpiły liczne „zmiany warty” zachęca do dokonania podsumowań i podjęcia nowych wyzwań w zakresie kontaktów zagranicznych, stanowiąc doskonałą szansę na nowe otwarcie. Nowy szef polskiej misji dyplomatycznej na Słowacji spotkał się też z przedstawicielami najważniejszych krakowskich placówek kulturalnych, które od wielu lat prowadzą owocną współpracę ze słowackimi partnerami.

Nowe otwarcie

Przypomnijmy, że kontakty Krakowa ze stolicą naszych południowych sąsiadów – Bratysławą – sięgają jeszcze lat 70. ubiegłego wieku. Poza współpracą kulturalną miasta stawiają na wymianę młodzieży, rozwój turystyki, wymianę doświadczeń w zakresie projektów społecznych np. poświęconych seniorom oraz inne konferencje tematyczne. Ze słowackimi Koszycami – Europejską Stolicą Kultury 2013 – Kraków współpracuje m.in. w zakresie muzealnictwa. W ubiegłym roku nawiązaliśmy także przyjacielskie relacje z Nową Wsią Spiską, która promowała turystyczny i kulturalny potencjał swojego regionu w krakowskim magistracie podczas sierpniowej wystawy „Brama do Słowackiego Raju”. Był to jeden z pierwszych projektów zainaugurowanych przez konsula Tomáša Kašaja. Wszystko jednak wskazuje na to, że jest to dopiero początek nowego krakowsko-słowackiego otwarcia.

Więcej o współpracy Krakowa ze Słowacją na stronie „Kraków Otwarty na Świat”!

Ferie 2019 w Nowej Hucie

Zwiedzanie wystaw, relaks w jaskini solnej, wyjścia do kina i teatru – to zaledwie kilka spośród licznych propozycji, które znajdują się w programie zajęć i warsztatów, przygotowanych przez kluby Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta na Ferie 2019.

Anna Krzemińska

Każda dłuższa przerwa w nauce, wita-
na z radością przez wszystkich ucz-
niów, odgrywa istotną rolę w procesie
kształcenia. Jest też niezbędna dla prawid-
łowego funkcjonowania organizmu. Właści-
wy sposób relaksu dzieci w wieku szkolnym
nie tylko pozytywnie wpływa na osiągnię-
cia szkolne, ale kształtuje pozytywne na-
wyki wypoczywania, które w dorosłym życiu
pozwolą lepiej radzić sobie z obowiązkami
i towarzyszącym im stresem.

A ferie w mieście wcale nie muszą być nud-
ne. Rodzicom dzieci pozostających w Krako-
wie z pomocą przychodzą miejskie instytucje
kultury, takie jak Ośrodek Kultury Kraków-No-
wa Huta. Przygotowana przez doświadczono-

nych instruktorów oferta pozwala w atrakcyj-
ny i nieszablony sposób wypocząć w gronie
rówieśników, inspirując do odkrywania i roz-
wijania uzdolnień, a przede wszystkim będąc
źródłem bezstresowej zabawy. Dla przykładu –
w Klubie Dukat na uczestników czeka żywa
lekcja przyrody, Klub Mirage szykuje wizytę
w dziecięcym studiu nagrań radiowych i war-
sztaty witrażu, a Klub Karino zabierze dzieci na
słodkie warsztaty robienia cukierków. Nie za-
braknie okazji do zaprezentowania własnych
talentów i integracji pod okiem animatorów.

Ferie w przyszłym roku rozpoczynają się
14 stycznia. Warto już dziś pomyśleć o za-
pewnieniu dziecku uczestnictwa w zajęciach
Ośrodka, bo miejsc wkrótce zabraknie. Szczegółowe informacje na www.krakownh.pl.

Zimowe centrum sportów miejskich na Lema

Jeździsz na rolnkach, deskorolce lub rowerze BMX? Jeśli tak, zapraszamy do odwiedzenia mobilnego skateparku oraz najdłuższej krytej pętli rolkowej w Polsce, które powstały na parkingu podziemnym TAURON Areny Kraków! Z obiektu można korzystać do 31 grudnia.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Zawsze chciałem, aby Kraków posiadał
miejsce, które w okresie zimowym da-
wałoby możliwość uprawiania sportów
miejskich. Bardzo się cieszę, że moje stara-
nia przyniosły efekt i projekt udało się zre-
alizować w TAURON Arenie Kraków – mówi
Łukasz Gawęd, pomysłodawca projektu i pro-
motor sportów miejskich, fan deskorolki, któ-
ry od 16 lat jest związany z tą dziedziną spor-
tu w Polsce.

Kraków Street Park to projekt skierowany
do osób w każdym wieku, które chcą zacząć
swoją przygodę lub rozwijać swoje umiejęt-
ności w różnych dyscyplinach m.in. jeździe
na rolnkach, wrotkach, rowerach typu BMX,
hulajnogach, longboardach oraz deskorol-
kach. – Teren TAURON Areny Kraków to idea-
lne miejsce do aktywnego spędzania wol-
nego czasu. Pomysł wykorzystania obiektu
także zimą bardzo nam się spodobał i je-
steśmy przekonani, że spodoba się także

krakowianom – mówi Małgorzata Marciń-
ska, prezes Zarządu ARM SA zarządzającej
obiektem.

Kraków Street Park działa na parkin-
gu podziemnym TAURON Areny Kraków
do 31 grudnia 2018 r. (z wyjątkiem 15, 16,
18 i 19 grudnia). Godziny otwarcia: pon.-
pt.: 16.00–22.00, sob.-niedz.: 11.00–22.00.
24 i 31 grudnia: 11.00–16.00. Wejście na par-
king znajduje się po północnej stronie are-
ny – przy drodze dojazdowej do Małej Hali.
Przestrzeń Street Parku została podzielona
na cztery strefy: najdłuższą w Polsce krytą
pętlę rolkową (273 m); strefę dla początkują-
cych; strefę przystosowaną do freestyle slalo-
mu oraz mobilny skatepark. Infrastrukturę za-
pewnia firma Techramps. Partnerami projektu
są: Miasto Kraków oraz ARM SA.

Szczegółowe informacje o przedsięwzię-
ciu są dostępne na stronach: www.facebook.com/krakowstreetpark oraz www.auronarenakrakow.pl.

Ferie 2019

**OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA**

designed by freepik

* zabawa   * sport
 * teatr   * warsztaty
 * zwiedzanie   * kino

Szczegóły na:

www.krakownh.pl

NCK nakręca seniorów

W 19. numerze naszego dwutygodnika rozmawialiśmy z dyrektorem Nowohuckiego Centrum Kultury Zbigniewem Grzybem, który zapewniał, że każda grupa wiekowa znajdzie tam coś dla siebie. Przedstawiamy dziś zajęcia, które mogą zainteresować seniorów.

Roztańczonym proponujemy Taneczny Klub Seniora. Program oferuje naukę m.in. popularnych tańców towarzyskich. Pojedynczy uczestnicy i pary mogą się również zainteresować Amatorskim Klubem Tańca Towarzyskiego „encek”. Zajęcia w Klubie obejmują tańce standardowe (walce, tango, fokstrot) oraz latynoamerykańskie (samba, cha-cha, rumba, paso doble, jive) w formie towarzyskiej i estradowej. Znajdą coś dla siebie również rozśpiewani i ci, którzy chcą nauczyć się gry na instrumentach. Osobom, które chcą rozpocząć przygodę ze śpiewem, proponujemy studio piosenki, a ten, kto szuka czegoś nowego i nietypowego, może zainteresować się nauką gry na ukulele lub akordeonie. Nie brakuje również propozycji dla tych, którzy lubią spędzać wolny czas aktywnie. Dobrym pomysłem będzie udział w Gimnastyce seniorów 60+ oraz w pilatesie.

Ćwiczenia prowadzone są w tempie dostosowanym do uczestników, aby każdy mógł spokojnie je wykonać. Ciekawą propozycją są również zajęcia o orientalnej nazwie tai chi chuan – to doskonale rozwinięty chiński system pozwalający zharmonizować ciało z energią wewnętrzną.

Warto też wspomnieć o otwartej pracowni grafiki warsztatowej, krakowskim klubie fotograficznym, quislingu, czyli nawijaniu wąskich pasków papierów w kształt spiralnej sprężyny i odpowiednim jej formowaniu, oraz wielu innych interesujących aktywnościach. Jedno jest pewne – każdy znajdzie coś dla siebie.

Wszystkie wspomniane zajęcia prowadzone są do czerwca 2019 r. Po dokładniejsze informacje lub pozostałą część oferty zapraszamy na stronę www.nck.krakow.pl, a także do samego Nowohuckiego Centrum Kultury. (PW)

Doradca Medyczny – skorzystaj z bezpłatnej infolinii

Pod numerem telefonu 12 446-54-65 starsi i niesamodzielni mieszkańcy Krakowa mogą korzystać z infolinii Doradcy Medycznego. Infolinia jest czynna w godzinach od 8.00 do 20.00 przez siedem dni w tygodniu.

foto: Bogusław Świerczowski

Pod numerem telefonu 12 446-54-65 dyżurują doradcy medyczni

Agnieszka Mysińska

Czy mój problem wymaga pilnej interwencji medycznej? Czy powinienem zgłosić się do lekarza? Dokąd dokładnie się udać? Czy muszę zrobić to jeszcze dziś? A może mogę poradzić sobie samodzielnie? Co powinienem zrobić? Doradca Medyczny odpowiada na takie właśnie pytania.

W połowie października Kraków uruchomił pilotażowy program adresowany do osób starszych i niesamodzielnych. Z pomocy doradcy medycznego może skorzystać każda osoba powyżej 60. roku życia, ale także młodszy mieszkańcy Krakowa, którzy ze względu na swój stan zdrowia lub niepełnosprawność potrzebują wsparcia.

Pod numerem telefonu 12 446-54-65 dyżurują doradcy – pielęgniarki i ratownicy medyczni nadzorowani przez zespół lekarzy specjalistów. Doradcy medyczni, podobnie jak dyspozytorzy pogotowia ratunkowego, prowadzą rozmowę w oparciu o kilkaset specjalnych algorytmów przygotowanych przez zespoły doświadczonych lekarzy różnych specjalności.

Doradca Medyczny wskaże optymalne rozwiązanie – konieczność uzyskania natychmiastowej pomocy, która wiąże się z przekie-

rowaniem zgłoszenia pod numer alarmowy; konieczność zgłoszenia się do lekarza w ciągu najbliższych trzech godzin (wskaże też, jakiego rodzaju placówka będzie właściwa, np. szpitalny oddział ratunkowy, ambulatorium podstawowej opieki zdrowotnej, wizyta u specjalisty); konieczność zgłoszenia się do lekarza w ciągu 24 godzin lub umówienie wizyty w terminie bardziej odległym.

Wnioski i rekomendacje uzyskane w trakcie wykonywania pilotażu zostaną wykorzystane w przyszłym roku przy uruchamianiu Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Niesamodzielnych i Przewlekłe Niepełnosprawnych w Krakowie, w który przekształcony zostanie dotychczasowy Zakład Opiekuńczo-Lecniczy przy ul. Wielickiej. Oprócz opieki stacjonarnej pacjenci będą mogli skorzystać z oddziału dziennego, pomocy pielęgniarki w domu, monitorowania telefonicznego i opisanej infolinii Doradcy Medycznego.

Infolinia prowadzona jest przez wydawnictwo Medycyna Praktyczna, które na mocy porozumienia zawartego z Biurem ds. Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa, do końca roku w ramach pilotażu usługę świadczy nieodpłatnie.

Jaki jest budżet 2019?

5 mld 859 mln 833 tys. 346 zł – to budżet Krakowa na 2019 r. Jego projekt otrzymali radni. Do 11 stycznia podczas dwóch czytań Rada Miasta Krakowa powinna uchwalić budżet na kolejny rok. Przedstawiciele klubów radnych poprosiliśmy o kilka zdań komentarza w tej sprawie.

Andrzej Hawranek,
klub radnych Platforma
.Nowoczesna Koalicja
Obywatelska:

Budżet na 2019 r. jest budżetem uwzględniającym wiele potrzeb mieszkańców związanych z zielenią. Wynika to z programu wyborczego Prezydenta, jak i zgłoszeń krakowian. Te 180 mln na zielen, w tym na wykup m.in. Lasu Borkowskiego, to jest ogromny pozytywny przyszłorocznego budżetu. Natomiast niewątpliwie negatywne jest to, że mało środków zostało przeznaczonych na remonty chodników, a środki przeznaczone dla dzielnic są na tym samym poziomie co w 2018 r. Nie ma też w projekcie budżetu na 2019 r. środków na wiele zadań, o które wnioskowali mieszkańcy.

**Łukasz Gibała, klub
radnych Kraków dla
Mieszkańców:**

Plus nowego budżetu to przede wszystkim zarezerwowanie pieniędzy na wykup Lasu Borkowskiego. Od dawna o to zabiegaliśmy, protestowaliśmy w tej sprawie, a nawet uruchomiliśmy petycję, pod którą podpisało się ponad 6000 mieszkańców. Cieszymy się, że ich głos został wysłuchany. Kolejny plus to znalezienie środków na wykup terenów poszpitalnych w historycznej dzielnicy Wesoła. Stworzenie tam parku to nie tylko pomysł, o którego realizację apelujemy od dawna, ale przede wszystkim spełnienie marzeń mieszkańców. To co złe, to wzrost kosztów funkcjonowania krakowskich urzędów. Ten wzrost wyniesie w tym roku ponad 10 proc., a przez ostatnie trzy lata jest to w sumie prawie 40 proc. Drugą złą rzeczą jest ogromny deficyt, ponad 300 mln zł. Kraków jest miastem coraz bardziej zadłużonym, a wynika to stąd, że w ogromnym tempie rosną wydatki na administrację oraz realizowane są przeskalowane inwestycje takie jak Trasa Łagiewnicka.

Rafał Komarewicz,
klub radnych Przyjazny
Kraków:

W projekcie budżetu na 2019 r. jest wiele ważnych spraw. Oczekiwania mieszkańców w tej kwestii się spełniły. I nie chodzi tu tylko o coraz wyższą kwotę przeznaczoną na zagospodarowanie terenów zielonych oraz ich wykup. Drugim istotnym tematem jest edukacja. Tu sprawy też idą w dobrym kierunku – powstaną szkoły na Złocieniu i na os. Kliny. Trzeba natomiast zastanowić się nad rozbudową istniejącej placówki w Skotnikach oraz budową nowej na Ruczaju. Należy również przemyśleć koszty tych inwestycji, które, jak wynika z projektu budżetu, rosną. Nie powinny być one oparte na szacunkach, ale dokładnych wyliczeniach. To jest dla nas jako klubu radnych Przyjazny Kraków bardzo ważne i będziemy w tej sprawie rozmawiać z Prezydentem.

Do 15 listopada każdego roku Prezydent Miasta opracowuje projekt budżetu na dany rok i przedstawia go do zaopiniowania Regionalnej Izbie Obrachunkowej oraz przekazuje Radzie Miasta Krakowa. Projekt budżetu procedowany jest podczas pierwszego czytania na sesji RMK. Kolejny etap w harmonogramie prac nad uchwałą budżetową to zgłaszanie opinii przez poszczególne Komisje Rady Miasta oraz poprawki do projektu budżetu Komisji, klubów i radnych Miasta. Poprawki muszą być zbilansowane i dla proponowanych zwiększeń wydatków wskazywać źródła pozyskiwania środków. Następnie Komisja Budżetowa dokonuje analizy i zajmuje ostateczne stanowisko wobec zgłoszonych zbilansowanych poprawek. Prezydent Miasta ewentualnie dostarcza Radzie Miasta autopoprawkę do projektu budżetu oraz zestawienie zgłoszonych zbilansowanych poprawek nieprzyjętych w autopoprawce Prezydenta. Do dnia 31 grudnia, a w szczególności uzasadnionych przypadkach – nie później niż do 31 stycznia roku budżetowego Rada Miasta uchwała budżet Miasta. Ze względu na nową kadencję RMK na sesji 5 grudnia zostały wprowadzone zmiany w toku prac nad projektem uchwały budżetowej. W tym celu radni wprowadzili zmiany w uchwale nr CVIII/1459/10 z 8 września 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej Miasta Krakowa. W myśl zmian: do 19 grudnia powinno odbyć się I czytanie. 2 stycznia 2019 r. to termin zgłaszania opinii poszczególnych Komisji Rady Miasta Krakowa oraz zbilansowanych, dotyczących planowanego roku budżetowego poprawek komisji, klubów i radnych Miasta i przekazania ich projektodawcy i Komisji Budżetowej Rady Miasta Krakowa. Do 4 stycznia Komisja Budżetowa ma czas na przyjęcie stanowiska wobec zgłoszonych zbilansowanych poprawek. Budżet powinien zostać uchwalony do 11 stycznia 2019 r.

Centrum Muzyki. Wreszcie

Po wielu latach przymiarek wreszcie Kraków może mieć salę koncertową z prawdziwego wydarzenia. Został ogłoszony konkurs na Centrum Muzyki i możemy podać do wiadomości, że wygrał go Zespół SBS Engineering Group razem z włoskim partnerem 3TI Progetti. Planuje się, że budowa gmachu rozpocznie się w 2021 r., a jego otwarcie nastąpi w 2024 r. Konkurs ogłosiło województwo małopolskie wspólnie z Miastem Kraków. Ostatecznej ocenie eksperci poddali dziewięć propozycji zgłoszonych przez polskie i zagraniczne pracownie. W niedzielę, 25 listopada w Filharmonii Krakowskiej komisja konkursowa, w obecności przedstawicieli władz regionu i miasta, ogłosiła wyniki swojej pracy.

fot. archiwum prywatne

Przewodnicząca sądu konkursowego prof. Ewa Kuryłowicz powiedziała podczas ogłoszenia wyników, że zwyciężyła prosta koncepcja, która odnosi się do krakowskiego genius loci i pozwala identyfikować się z miastem.

Budynek ma zostać zbudowany w bezpośrednim sąsiedztwie bulwaru Kurlandzkiego, a wybrany projekt – według jurorów – będzie dobrze wkomponowywał się

w otoczenie, w tym zaplanowany w sąsiedztwie kompleks akademicki Akademii Muzycznej i park miejski. Całkowita powierzchnia Centrum Muzyki wyniesie ok. 28 tys. m. kw. Koszt jego realizacji określono na ok. 265 mln zł. Według planów do końca 2020 r. ma powstać dokumentacja projektowa. Roboty budowlane mają trwać w latach 2021–2023 r. Zakończenie prac i otwarcie obiektu zostało zaplanowane do końca 2024 r.

A w innych miastach...

Salę koncertową o bardzo wysokim standardzie znajdują się już w wielu polskich miastach. W wielu też trwają przygotowania do realizacji takich przedsięwzięć. Przykładem może być Sinfonia Varsovia, która w 2010 roku otrzymała własną siedzibę – dawny Instytut Weterynarii SGGW na warszawskiej Pradze. Decyzją Rady Warszawy i pani prezydent w czerwcu 2010 r. został ogłoszony międzynarodowy, otwarty i dwuetapowy konkurs architektoniczny na projekt nowej sali koncertowej dla 1800 widzów oraz zagospodarowanie architektoniczne nieruchomości. Rada Miasta podjęła decyzję, że na siedzibę orkiestry przeznaczony zostanie koszt 600 mln zł.

Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach też ma nową siedzibę. Konkurs architektoniczny na siedzibę NOSPR rozstrzygnięto w 2008 r., a otwarcia dokonano w 2014 r. (koszt po-

wstania inwestycji w 2014 r. to 265 mln zł). Każdy, kto był w siedzibie NOSPR, docenia, poza walorami estetycznymi obiektu, jego niezwykle walory akustyczne. Są to najwyższe światowe standardy.

Filharmonię w Szczecinie zaprojektowali architekci z hiszpańskiej pracowni Estudio Barozzi Veiga we współpracy ze Studio A4. Koszt powstania obiektu w 2011 r. to 112 mln zł. Wyniki badań akustycznych nowej szczecińskiej Filharmonii są porównywalne z wiedeńską Musikverein.

Toruń też może się pochwalić nową salą Na Jordance. Miasto jednak nie doszacowało nowej inwestycji i trzeba było parokrotnie zwiększać jej budżet (ostatecznie zamknął się w 225 mln w 2015 r.). W sali zastosowano system zmiennej akustyki. Dzięki temu można dostosować ją do gatunku muzycznego, tak żeby każdy utwór brzmiał możliwie najlepiej.

Budowa Centrum Kongresowego ICE w Krakowie kosztowała 356 mln zł (otwarto ją w 2014 r.).

Żeby było jak najlepiej

Projekty akustyczne są najważniejsze w salach o najwyższych standardach światowych. Funkcjonalność projektu sali koncertowej przeznaczonej do koncertów muzyki zależy nie tylko od zapewnienia wymiennej akustyki widowni, ale również odpowiedniego zaplanowania i skoordynowania budynku. Centrum Muzyki zaprojektowane przez laureatów konkursu robi bardzo dobre wrażenie. Jednak my, melomani, chcielibyśmy, aby było to także miejsce dopracowane pod względem akustycznym. Jeśli ma to być jedynie wspaniały budynek, to zdaje się nie mieć

to większego sensu. Porównując zaplanowany koszt 265 mln z kosztami budowy innych obiektów o oczekiwanej przez nas klasie, powinniśmy więc mieć świadomość, że z góry trzeba założyć znaczne niedoszacowanie środków potrzebnych na wybudowanie Centrum Muzyki.

Małgorzata Jantos, radna Miasta Krakowa

fot. Błażej Siekierka / UMK

Jacek Bednarz – radny Miasta Krakowa VIII kadencji, mandat otrzymał z listy wyborczej Komitetu Wyborczego Wyborców Jacka Majchrowskiego - Obywatelski Kraków, okręgu wyborczego nr 5 (obejmującego dzielnice XII Bieżanów-Prokocim, i XIII Podgórze), wieloletni radny i przewodniczący Rady Dzielnicy XIII Podgórze. Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej „Przewóz”, utworzonej po powodzi w 2010 r.

Od wielu lat jest pan radnym Dzielnicy XIII, a w latach 2006–2010 i 2014–2018 był Pan przewodniczącym Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze. Teraz został Pan radnym miasta. Zapytam najpierw, jak czuje się Pan w nowej roli.

Jacek Bednarz: Byłem dosyć częstym gościem na sesjach Rady Miasta, więc mniej więcej wiem, jak wygląda praca radnego i czego się spodziewać. Oczywiście teraz jestem tu w zupełnie innej roli, ale myślę, że na dzielenie się wrażeniami jeszcze przyjdzie czas, ponieważ po jednej sesji trudno cokolwiek powiedzieć. Obecnie skupiam się na tym, żeby jak najszybciej przystąpić do pracy, tym bardziej, że jesteśmy w okresie uchwalania budżetu miasta.

Czy sądzi Pan, że praca radnego dzielnicowego pomoże Panu w wykonywaniu obowiązków radnego miasta?

JB: Doświadczenie nabyte przez lata pracy w dzielnicy stawia mnie na pewno w bardziej komfortowej sytuacji niż te osoby, które w ogóle nie miały styczności z samorządem. Z pewnością to doświadczenie pomaga, w szczególności na początku. Nie należę do osób, które twierdzą, że radni miejscy powinni się odciąć od dzielnic, a takie głosy się pojawiają. Trudno jest się odciąć, jeśli startuje się z danej dzielnicy, poza tym działanie na szczeblu dzielnicy ma potem w Radzie Miasta przełożenie na wykonywanie zadań, szczególnie tych dużych, inwestycyjnych, które – choć lokalne – są ważne dla całego miasta.

Jest pan radnym z Podgórza. To bardzo szybko rozwijająca się dzielnica miasta, coraz modniejsza, stająca się enklawą młodych, wykształconych, dobrze zarabiających osób. Ma to oczywiście swoje plusy, ale pojawiają się też dosyć istotne problemy, na które nie można przemykać oczu. Takim problemem jest np. gentryfikacja. W modnych, rozkwitających dzielnicach bardzo szybko wzrastają czynsze, kwitnie niekorzystny dla osób wiążących z danym miejscem swoją przyszłość, krótkoterminowy wynajem mieszkań,

Gentryfikacja – nowy problem Krakowa?

– Czekają nas dyskusje o tym, jakim miastem powinien być Kraków. Czy zwróconym w kierunku mieszkańców i ich potrzeb, czy też wpatrzonym w zalety masowej turystyki – mówi Jacek Bednarz, nowy radny Miasta Krakowa. W rozmowie z Błażem Siekierką opowiada też o zaletach łączenia funkcji radnego dzielnicowego i miejskiego.

przez co znaczna część ludzi, zwłaszcza uboższych musi się przemieszczać w coraz bardziej odległe rejony miasta. Pogarsza się im poziom życia. Na razie to oczywiście bardziej problem takich metropolii jak Barcelona, Berlin, czy Amsterdam, ale w Krakowie zaczyna również być to zauważalne. Jak można z tym walczyć? Należy podjąć jakieś działania regulujące te kwestie czy zostawić to „niewidzialnej ręce rynku”, która sama wszystko ureguluje?

JB: To poważny temat, którym pewnie Rada Miasta będzie się w tej kadencji zajmować. Jest to problem, który wpasowuje się w całościowe podejście miasta do ruchu turystycznego. Na szczęście na razie nie dociera do nas zbyt wiele sygnałów o takich problemach, aczkolwiek wiem, że w okolicach Rynku Podgórskiego w kilku kamienicach faktycznie bardzo podniesiono czynsze, co doprowadziło do wyprowadzki dotychczasowych lokatorów. Dlatego, nie panikując oczywiście, musimy pomyśleć nad jakąś strategią, która zdusi problem w zarodku. Tylko pytanie jaką? Możemy np. wprowadzić bardzo restrykcyjne regulacje, czyli zakaz wynajmu lokali mieszkaniowych w danej strefie. Ale wtedy pojawia się pytanie, już takie bardzo ideologiczne, czy możemy decydować o tym, co właściciel może robić ze swoim lokalem. Ściera się tu lewicowy interwencjonizm z podejściem bardzo wolnorynkowym. To poważny problem i podejrzewam, że dyskusja nad nim będzie też poważna i długa. Na pewno czeka nas czas wprowadzania pewnych rozwiązań, ale nie wiem na chwilę obecną, jak szeroki będzie ich zakres. Każdy kij ma dwa końce i wprowadzając radykalne rozwiązania, możemy wylać dziecko z kąpielą i bardzo ograniczyć napływ turystów, a co za tym idzie – poważne wpływy dla miasta.

No właśnie, i w tym momencie dochodzimy do kolejnego mocno ideologicznego pytania. Dla kogo tak naprawdę ma być miasto? Czy dla mieszkańców, czy dla turystów? Podejrzewam, że we władzach miasta jak i wśród radnych, nie ma w tej sprawie jedności.

JB: Kraków swego czasu bardzo postawił na turystów i teraz widzimy, że przez to zaniedbaliśmy mieszkańców na peryferiach. Nie wykonujemy istotnych dla nich zadań, takich jak budowa chodników, remonty dróg czy postawienie nowego placu zabaw. Ważniejsze były wielkie inwestycje. Wydaje mi się, że nadszedł czas, żeby pomału zacząć odwracać priorytety, ale tak jak mówię, ta kwestia będzie elementem wielkiej dyskusji o wizji miasta, która z pewnością odbędzie się w tej kadencji.

Proszę w skrócie powiedzieć o Pańskich pasjach i hobby.

JB: Jestem pracocholikiem i większość czasu poświęcam pracy samorządowej i własnej działalności gospodarczej, ale w wolnych chwilach lubię pójść na długi spacer albo popracować w ogrodzie. Takie rzeczy pomagają mi się choć na chwilę wyciszyć.

Głos Dzielnic

Mimo że jesteśmy już po wyborach do rad dzielnic, w tym wydaniu Głosu przedstawimy działania, interwencje, uchwały i ciekawe wydarzenia związane z pracą dzielnic jeszcze w kadencji 2014–2018.

Dzielnica III Prądnik Czerwony Przejście pod torami

Czy pod linią kolejową nr 100 (Małą Obwodnicą Kolejową) na Prądniku Czerwonym powstanie przejście pieszo-rowerowe? Tego chcieliby radni i mieszkańcy dzielnicy. Radni pozytywnie zaopiniowali jeden z wariantów takiego przejścia, które docelowo połączyłoby ul. Lotniczą z ul. Raciborskiego.

Dzielnica VIII Dębniki Baseny tak, ale gdzie indziej

Radni z Dębniak skierowali wniosek do Prezydenta Miasta Krakowa o zmianę lokalizacji projektowanego zespołu basenów olimpijskich z terenu przy Zespole Szkół Łączności na inny teren w Dzielnicy VIII Dębniki, stanowiący własność Gminy Miejskiej Kraków lub Skarbu Państwa. Uchwała została podjęta ze względu na liczne protesty mieszkańców. Argumentowali oni, że teren pod taką inwestycję powinien posiadać odpowiednie zaplecze infrastrukturalne, w tym przede wszystkim odpowiednią liczbę miejsc parkingowych. Tymczasem, zdaniem mieszkańców Dębniak, na obszarze wokół Zespołu Szkół Łączności nie ma możliwości ich zapewnienia.

Dzielnica IX Łagiewniki-Borek Fałęcki Dość parkowania na chodnikach

fot. Magdalena Bartłewicz / UMK

Rada Dzielnicy IX zaapelowała o zamontowanie słupków blokujących na chodniku przy wyjściu z alejki parku Solvay, w kierunku ul. Niemcewicza, na wprost przychodni przy ul. Niemcewicza 7. Jak przekonują radni, parkujące na chodniku ul. Niemcewicza samochody uniemożliwiają ruch pieszych.

Dzielnica X Swoszowice Nowa ulica do przystanku SKA w Opatkowicach

Otwarta została droga prowadząca do przystanku Kraków-Opatkowie Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej. Inwestycja została sfinanso-

wana z budżetu miasta. Nowa ulica nosi imię prof. Jana Studniarskiego – rektora Akademii Górniczej w Krakowie (obecnie AGH) w latach 1922–1924. Na końcu nowej drogi zbudowany został parking P&R. Jest to kolejny tegoroczny element poszerzania opatkowickiej infrastruktury drogowej – wcześniej wyremontowano chodnik przy ul. Taklińskiego i ul. Petrażyckiego oraz zbudowano chodnik przy skrzyżowaniu ulic Taklińskiego i Dębskiego wraz z utworzeniem przejść dla pieszych.

Dzielnica XIII Podgórze Tak, ale...

fot. archiwum

Radni z Podgórza pozytywnie zaopiniowali projekt pn.: „Budowa drogi gminnej ze skrzyżowaniem z ul. Klimeckiego oraz rozbudowa ul. Pana Tadeusza od skrzyżowania z ul. Nowohucką w Krakowie”. Radni poprosili o przeanalizowanie możliwości przeprojektowania ścieżki rowerowej w taki sposób, aby na całej długości przebiegała po północnej lub południowej stronie chodnika.

Dzielnica XVIII Nowa Huta Dla rodziców i dzieci

Od 1 do 20 grudnia w ramach działalności Klubu Rodziców w ARTzonie Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida na os. Górali 4 rodzice i opiekunowie małych dzieci mają okazję wziąć udział w zajęciach edukacyjnych, warsztatach oraz spotkaniach ze specjalistami.

Jednym z celów działalności klubu jest wsparcie krakowskich rodzin z małymi dziećmi oraz rodziców oczekujących na dziecko. Spotkania w ramach Klubu Rodziców w ARTzonie wpływają na wzrost kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców oraz opiekunów. Pełnią również funkcję integrującą środowisko, są okazją do rozmów na temat bliskiej relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi oraz między rodzicami już wychowującymi dzieci i rodzicami dopiero oczekującymi na potomstwo. Takie spotkanie ułatwiają młodym rodzicom przygotowanie się na nowe wydarzenie w ich życiu. Korzystając z idei naturalnego rodzicielstwa, opartego na nawiązywaniu bliskiej relacji pomiędzy rodzicami a dzieckiem, wspólnego spędzania czasu, działania Klubu Rodziców w ARTzonie wzmacniają i pomagają w budowaniu więzi rodzinnych. Klub Rodziców w ARTzonie jest miejscem przyjaznym i bezpiecznym dla krakowskich rodzin. Klub ze względu na swoją lokalizację służy mieszkańcom dzielnic XVIII Nowa Huta i XVI Bieńczyce. Po warsztatach odbywa się Wolna Strefa Rodzica – wstęp wolny. W tym roku spotkania odbędą się jeszcze: 12, 13, 18, 19 i 20 grudnia. Klub Rodziców w ARTzonie prowadzony jest dzięki wsparciu Biura Pełnomocnika PMK ds. Rodziny oraz Gminy Miejskiej Kraków.

fot. Błażej Siekierka

Mateusz Kołodziejczyk – uczeń XIII Liceum Ogólnokształcącego, tegoroczny maturzysta, działacz społeczny, młody aktywista, przewodniczący Młodzieżowej Rady Krakowa VI kadencji

Jesteś przewodniczącym Młodzieżowej Rady Krakowa. Jak czujesz się w tej roli? Czy właśnie tak sobie wyobrażałeś tę funkcję?

Mateusz Kołodziejczyk: Nie da się ukryć, że jest to bardzo odpowiedzialna funkcja i gdybym był pierwszy rok w młodzieżowej Radzie, z pewnością nie odważyłbym się kandydować na przewodniczącego. Jednak działałem w Radzie już drugą kadencję, wciągnąłem się we wszystkie najważniejsze sprawy i zobaczyłem, jak MRK funkcjonuje. Dlatego mam nadzieję, że funkcję przewodniczącego będę pełnił w sposób odpowiedzialny i usprawniający pracę Młodzieżowej Rady Krakowa.

Duża jest różnica między byciem – nietładnie mówiąc – zwykłym radnym a przewodniczącym? Pewnie spadło na Ciebie dużo więcej obowiązków?

MK: Tak, różnica jest spora. Przede wszystkim w odpowiedzialności, którą muszę teraz udźwignąć. Po drugie, funkcja przewodniczącego jest zdecydowanie bardziej indywidualistyczna. Gdy jest się radnym, wiele decyzji podejmuje się w porozumieniu, po długich dyskusjach i jednak w grupie. Jako przewodniczący decyzje, ważne i wiążące, muszę podejmować jednak sam. Co nie znaczy oczywiście, że nie radzę się zaufanych osób, ale jednak ostateczne zdanie należy do mnie. To na pewno nie jest łatwa sytuacja, choć myślę, że jak na razie nie najgorzej sobie z tym radzę.

Co skłoniło Cię do tego, żeby uczestniczyć w projekcie o nazwie Młodzieżowa Rada Krakowa?

MK: Zawsze działałem społecznie, dodatkowo byłem bardzo aktywny w samorządach szkolnych. Zarówno w gimnazjum, jak i w liceum byłem przez wiele lat przewodniczącym samorządu uczniowskiego. Lubię działać dla ludzi, w tym, rzecz jasna, dla młodzieży. Dlatego

Walcząc o sprawy młodych

– Wśród młodych ludzi panuje nihilizm, ale próbujemy z tym walczyć – mówi przewodniczący Młodzieżowej Rady Krakowa. Mateusz Kołodziejczyk w rozmowie z Błażem Siekierką opowiada też o tym, jak wygląda przewodniczenie Radzie i z jak dużą odpowiedzialnością się to wiąże.

też decyzja o kandydowaniu do rady była raczej naturalna. Poza tym sporo osób mnie do tego namawiało, więc chciałbym teraz spełnić pokładane we mnie nadzieje.

To postawa godna szacunku, ponieważ młode pokolenie jest raczej mało zainteresowane polityką, nie wspominając już o sprawach samorządu. Czy z Twojej perspektywy te obserwacje są podobne?

MK: Niestety tak. Wśród młodych panuje spory nihilizm. Próbuje się z tym walczyć, ale wiadomo, że nikogo na siłę nie zmusimy do partycypacji w życiu społecznym. Na szczęście mimo wszystko jest pewien odsetek młodych ludzi, którym się chce działać i mieć realny wpływ na otaczającą ich rzeczywistość.

Diagnostując tę sytuację, mam tylko wątpliwości, czy bierność młodzieży wynika z jej nabytego egocentryzmu, czy też jest to wina systemu, który od lat zniechęca do brania udziału w życiu politycznym czy samorządowym. Sądzę, że swoje za uszami mają zarówno polscy politycy, jak i kapitalizm, zewsząd bombardujący nas skrajnie indywidualistycznym, nastawionym na branie, a nie dawanie, przekazem. Ale zostawmy to, niech się nad tym głowią filozofowie i socjologowie, a my wróćmy do spraw przyziemnych. To już VI kadencja Młodzieżowej Rady Krakowa. Zdradzisz mi, jakie są wasze najważniejsze cele w tej kadencji?

MK: Główne założenie Rady nie zmieniło się od jej powstania. To współpraca z samorządami uczniowskimi. I ta współpraca jest już naprawdę bardzo bliska i płynna. Drugim takim ważnym celem jest organizacja eventów dla młodych ludzi, przede wszystkim na skalę lokalną, krakowską.

No właśnie, o pewnym evencie chciałem wspomnieć, choć chyba był on raczej ogólnopolski niż lokalny. Chodzi mi o Kongres Młodzieżowych Rad. Jak wypadł?

MK: Świetnie. Zarówno pod względem organizacyjnym, merytorycznym jak i towarzyskim. Odbyliśmy szereg ciekawych spotkań, dyskusji, debat. Wszyscy wynieśliśmy z kongresu olbrzymią ilość nowej wiedzy oraz poznaliśmy wielu wspaniałych ludzi. Jestem przekonany, że te kontakty i znajomości przetrwają wiele lat. Myślę, że za kilka lat powtórzymy to wydarzenie, bo płyną z niego praktycznie same korzyści.

Na koniec powiedz, jakie są Twoje prywatne plany. Wiążesz przyszłość z polityką?

MK: Tak, chcę zostać w polityce i pierwszy krok wykonałem już teraz, ponieważ startowałem w wyborach do rad dzielnic.

Pierwsze niepodległe Święta

„Tegoroczne święta Bożego Narodzenia obchodzono w Krakowie wśród znacznie weselszego nastroju aniżeli w poprzednich czterech latach wojennych, kiedy jeszcze nie byliśmy pewni naszego przyszłego losu” – donosiła „Nowa Reforma” w piątek 27 grudnia 1918 r.

Michał Kozioł

Pierwsze powojenne Święta rzeczywiście obchodzono w atmosferze nagle objawionej, ale rozmaicie pojmowanej wolności oraz ostatecznego i bezapelacyjnego zerwania z dawnym porządkiem rzeczy. Świadectwem tego, jak głębokie były to zmiany, jest uchwała, którą 19 grudnia 1918 r. podjęto na walnym zgromadzeniu krakowskiego „Stowarzyszenia Fryzjerów”. Otóż krakowscy mistrzowie brzytwy i nożyczek uchwalili, że w Boże Narodzenie wszystkie zakłady „fryzjerskie” będą zamknięte przez cały dzień. Dziś, po 100 latach wydaje się nam rzeczą oczywistą, że nikt nie ma prawa oczekiwać, iż zostanie ogolony w tak wielkie święto. Jednak w tamtych czasach wielu zamożnych krakowian z pewnością było bardzo zgorzognionych tym pomysłem „socjalików”, którzy pozbawiali ich tego przywileju i zmuszali do własnoręcznego postugiwania się brzytwą.

Hojni cukiernicy i nieuczciwi masarze

Po czterech latach wojny wszyscy krakowianie tak bardzo byli spragnieni spokojnej Wigilii oraz prawdziwego, dobrego bożonarodzeniowego nastroju, że świętować zaczęli już około południa 24 grudnia. O tej porze rozpoczęły się uroczystości w wojskowych szpitalach oraz „zakła-

dach dobroczynnych utrzymywanych kosztem miasta”. Jednym z nich była „Kuchnia Studencka” przy ul. Karmelickiej, gdzie „młodzież skupiła się koło drzewka, śpiewając długo kolędy i pieśni narodowe”. Późnym popołudniem, jak nakazuje tradycja, zaczęły się rodzinne Wigilie. Radość z powodu zakończenia wojny była tak wielka, że „nawet w najuboższej rodzinie przerwano tradycję w latach poprzednich przywrócono i postarano się w miarę możliwości o ryby świąteczne, choinkę i białe pieczywo, mimo wysokich cen, jakie dają się jeszcze odczuwać”.

O ryby zadbało Miejskie Biuro Apropowizacyjne, które już od soboty 21 grudnia w parku Krakowskim i na pl. Szczepańskim sprzedawało karpie oraz liny. Magistrat wprowadził urzędowe ceny pieczywa. Bochenek chleba ciemnego miał kosztować cztery korony. Jednak za taką kwotę można było dostać „jakieś chlebisko niemożliwe do zjedzenia, przypominające jakością słynną już krakowską namiastkę chleba”. Za białą struclę, bez której nie było prawdziwej, krakowskiej Wigilii, trzeba było zapłacić 12 koron. O resztę wiktuałów krakowianie musieli zadbać sami, licząc na zasobność swoich portfeli oraz uczciwość krakowskich kupców i rękodzielników. Trzeba przyznać, że obywatelską postawą popisali się krakowscy cukiernicy. Podjęli oni uchwałę, że cena jednego ciastka nie może przekroczyć 80 halerzy, kilograma karmelków 12 koron, a kilograma pierników miodowych 24 koron. Niestety, jeżeli wierzyć ówczesnej prasie, krakowscy rzeźnicy nie skorzystali z dobrego przykładu, jaki dali im koledzy ze słodkiej branży. Już na kilka dni przed Świętami narzekano na ciągle utrzymujące się wysokie ceny mięsa i wędlin. Choć wraz z końcem wojny wyraźnie spadły ceny bydła i nierogacizny, ten jednak fakt w nieproporcjonalnie niskim stopniu wpłynął na ceny masarskich wyrobów. Prawdziwa bomba wybuchła tuż przed Wigilią, kiedy gazety doniosły o aresztowaniu przez policję kilku znanych krakowskich masarzy, wśród których byli także znani i szanowani, cieszący się nawet opinią społeczników właściciele firm. Okazało się, że mieli oni na sumieniu nie tylko nieuzasadnione podbijanie cen, ale także wywozili na wielką skalę wędliny poza granice kraju do Niemiec i Austrii.

Niemiecka tandeta i krakowskie rękodzieło

W wigilijny wieczór miasto było zupełnie wyludnione. Jak pisała później krakowska prasa: „Przy ogniskach domowych rozpoczęto spożywać uczy wigilijne, w oknach zarysowały się sylwetki udekorowanych choinek”. Choinki, nazywane w Krakowie także drzewkami, de-

korowano ozdobami robionymi w domu z papieru, bibuty i stomy lub kupionymi w sklepie albo w kramach, zgodnie z odwieczną tradycją ustawionych na Rynku Głównym. Przed Świętami roku 1918 w jednym z tych kramów, a znajdował się on od strony ul. Szewskiej, można było nabyć ozdoby wykonane przez funkcjonujące od kilku lat „Warsztaty Krakowskie”. Dziennik „Głos Narodu”, znany ze swojego patriotyzmu, tak zachęcał do ich kupowania: „Rokrocznie sklepy polskie i bazyry zalewa tandeta niemiecka w postaci świecidełek na drzewka. Publiczność polska może te liche wyroby zastąpić teraz artystycznie wykonanymi ozdobami przez „Warsztaty Krakowskie”, które pozostają pod kierownictwem naszych najwybitniejszych artystów”. Rzeczywiście z „Warsztatami” współpracowało wielu ówczesnych wybitnych twórców, m.in.: Wojciech Jastrzębski, Kazimierz Młodzianowski oraz Karol i Zofia Stryjeńscy.

Wyjątkowa wigilia

Bez względu na to, jakimi ozdobami udekorowano drzewko i obficie był zastawiony wigilijny stół,

Sprzedż choinek i gałązek choinkowych na Rynku Głównym w Krakowie, grudzień 1931 r.

fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Wigilia 1918 była niezwykła, absolutnie wyjątkowa. Tego roku wiele krakowskich rodzin po raz pierwszy od wielu lat razem przeżywało tę szczególną chwilę. Powrócili bowiem do domu ojcowie, bracia i synowie, którzy przez kilka lat walczyli na dalekich frontach. Cieszono się z ich powrotu, lecz także wspomniano tych, którzy na zawsze zostali na wojennych cmentarzach rozsianych po całej Galicji, a także znajdujących się gdzieś nad Piave czy też nad Dnieprem. Krakowianie nie zapomnieli i o tych, którzy wciąż walczyli, we Wschodniej Małopolsce nadal przecież trwały walki. Pomocą w zorganizowaniu Wigilii dla żołnierzy w polu zajął się Komitet Stowarzyszeń Kobietych, który za zgodą krakowskiego magistratu zorganizował uliczną kwestę.

O północy, kiedy krakowianie tłumnie ruszyli na pasterkę do kościołów, z wieży Mariackiej dwóch trębaczy odegrało staropolską kolędę „Wśród nocnej ciszy”.

Naganne postęпки

Jednak nie wszystkim udzielił się radosny i pokojowy nastrój wigilijny. Znaleźli się tacy, którzy postanowili wykorzystać ten czas do dokonania czynu nagannego. W noc wigilijną miało bowiem miejsce włamanie do mieszczącej się przy ul. Pijarskiej Kasy Powiatowej. Sprawcy, wykorzystując mały ruch na ulicach, wybili na parterze jedno z okien i w ten sposób dostali się do budynku i przystąpili do rozbijania kasy. Sprowadzony na miejsce kradzieży pies policyjny Aida, idąc po tropie, zaprowadził pogoń do kawiarni Warszawa, stamtąd do Hotelu Francuskiego i tu ślad zgubił.

Włamanie do Kasy Powiatowej było niewątpliwie sensacją, jednak o wiele większy rezonans wywołało tragiczne wydarzenie, jakie miało miejsce w noc wigilijną na jednym z przedmieść Krakowa. „Ilustrowany Kurjer Codzienny” w sobotę 28 lutego zamieścił obser-

naną relację zatytułowaną „Krwawy zamach na naczelnika Straży Ob. w Krowodrzy”. Otóż w Wigilię ok. godziny ósmej wieczorem patrol Straży Obywatelskiej zatrzymał i przyprowadził na strażnicę trzech ludzi w mundurach legionowych. Wszyscy mieli dystynkcje plutonowych oraz – i to właśnie podejrzenia patrolu – nieśli jakieś wielkie toboły. Na strażnicy zatrzymani odmówili nie tylko okazania zawartości tobołów, ale nawet wylegitymowania się. Doszło do kłótni. Na jej odgłos wszedł do pomieszczenia, w którym znajdowali się trzej zatrzymani, wszedł Franciszek Chwastek, komendant Straży Obywatelskiej XVII Okręgu. Kiedy stanowczo zażądał, aby wojskowi okazali swoje dokumenty, jeden z nich uderzył go bagnetem w szyję. Skończyło się tylko na jednym ciosie, gdyż sprawcę błyskawicznie zastrzelił syn komendanta. Dwaj towarzysze zabitego skorzystali z powstałego zamieszania i uciekli ze strażnicy. Jak pisał „IKC”: „Komendanta p. Chwastka, brojącego obficie krwią, odwieziono do szpitala św. Łazarza. Dzięki zabiegom dyżurnej lekarki udało się uratować uchodzące już życie, ciągle jeszcze zagrożone wskutek niebezpiecznej rany”. Wydarzenie to zrobiło ogromne wrażenie na mieszkańcach Krowodrzy, także i dlatego, iż komendant Chwastek pochodził ze znanej i bardzo zasłużonej dla lokalnej społeczności krowoderskiej rodziny. Gdy na miejsce zbrodni przybył oficer dyżurny 8. pułku piechoty, przeszukano ubranie rzekomego plutonowego. Okazało się, że nieboszczyk miał przy sobie aż trzy książeczki wojskowe, każdą na inne nazwisko, oraz sporą kwotę gotówki, bo przeszło dwa tysiące koron.

Pozostałe dwa dni Świąt obchodzono zgodnie z przedwojenną tradycją. Pierwszego dnia odpoczywano, a w dzień św. Szczepana, mimo kolejnego surowego zakazu magistratu, obsypywano obficie owsem i confetti spacerujące po linii A-B młode panie i panienki. ■

Kalendarium 1918 r.

12 grudnia – na ul. Kanoniczej patrol ścigający zbiegłego więźnia używa broni. Na szczęście jedynym postrzelonym – i to lekko – jest sam uciekinier.

13 grudnia – kilku mieszkańców Dębnik za pomocą rewolwerów przepędza grupę młodzieży próbującą ograbić przechodniów.

14 grudnia – podoficerowie i żołnierze byłego 3. pułku austriackiego ułanów mają się zgłaszać do koszar im. ks. Józefa Poniatowskiego w Rakowicach pod Krakowem.

15 grudnia – z więzienia św. Michała uciekają dwaj znani bandyci, czyli Michał Golik i Stanisław Puwa.

16 grudnia – firma T. & A. Bata, Szewska 22 oferuje „Buciki z drewnianymi podeszwami z obszyciem skó-

rzaniem i cholewką celulojdową po koron 10 za parę”.

17 grudnia – już od kilku dni brakuje w Krakowie słoniny i innych tłuszczów.

18 grudnia – za kradzież zboża przeznaczonego dla Lwowa aresztowano sierżanta Sonntaga oraz plutonowego Arona Jakóbka.

19 grudnia – na sesji Rady Miejskiej zgłoszono wniosek „domagający się zmiany nazwy ul. 5-go Listopada (Starowiślniej) na ul. Wilsona”. Wniosek odesłano do właściwej komisji.

20 grudnia – w okolicach Błot, na Kazimierzu oraz na Podgórzu, stwierdzono kolejne przypadki tyfusu plamistego.

21 grudnia – za spekulację oraz zawyżanie

cen aresztowano Romana Madejskiego i Franciszka Trzaskę, właścicieli „Jamy Michalikowej”.

23 grudnia – krakowska prasa donosi, że znajdujące się w Krakowie akta austriackiego wywiadu, choć przejęte je już 31 października, są mocno zdekompletowane.

24 grudnia – na Krowodrzy patrol Straży Obywatelskiej próbuje zatrzymać trzech podejrzanych osobników. W wyniku starcia ginie jeden bandyta, a komendant Straży Franciszek Chwastek zostaje ciężko ranny.

25 grudnia – „IKC” donosi: „Ze względu na porządek publiczny i bezpieczeństwo osób magistrat zakazuje rzucania w dzień św. Szczepana papierkami (konfetti) i owsem na ulicach i placach miejskich”. ■

Świąteczna kartka wiele znaczy – podaruj ją osobie bezdomnej

Jeszcze do 18 grudnia można włączyć się w wyjątkową akcję świąteczną organizowaną przez Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida. Wystarczy własnoręcznie wykonać bożonarodzeniową kartkę z życzeniami i przynieść ją do nowohuckiej placówki.

Można to zrobić również w ośrodku i miłym towarzystwie – gwarantowane materiały i fachowa pomoc. A liczy się każda para rąk, bo te wymowne podarunki trafią w środę, 19 grudnia do bezdomnych krakowian, podopiecznych Noclegowni i Schroniska dla Bezdomnych w Nowej Hucie, wprost na wigilijny stół.

Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida organizuje tę akcję po raz drugi. Podobnie jak w ubiegłym roku kartkę można wykonać samemu w domu, zaangażować się mogą również szkoły, przedszkola czy świetlice, a sam ośrodek zaprasza na spotkania do siebie, podczas których pocztówki można wykonać wspólnie z innymi mieszkańca-

mi. Dwa już się odbyły, zapraszamy na ostatnie zajęcia, które odbędą się w niedzielę, 16 grudnia w godz. 10.00–13.00 w głównej siedzibie ośrodka na os. Górali 5.

Pracownicy ośrodka zapewnią przepiękne materiały i pomoc w wykonaniu kartek. To skromny, ale wiele mówiący upominek. – W zeszłym roku krakowianie wypisali na kartkach piękne życzenia, które wrzuceni obdarowani odczytywali podczas wigilijnego spotkania – mówi Agnieszka Wyrwał, która uczestniczy w organizacji tego wydarzenia. – Jedno z nich brzmiało „Szanowny Nieznajomy – nie znamy się, ale życzę Ci, aby w nowym roku Twoje życie odmieniło się na lepsze”.

Warto pamiętać o tych, którzy nie spędzą najbliższych Świąt w rodzinnej atmosferze. Dzięki wspaniałym osobom – uczestnikom akcji osoby bezdomne będą mogły poczuć chociaż namiastkę bożonarodzeniowej radości. W Noclegowni i Schronisku dla Bezdomnych przy ul. Makuszyńskiego 19A w Nowej Hucie co roku organizowana jest Wigilia dla podopiecznych. Począwszy od zeszłorocznych świąt przy składaniu życzeń każdy z nich otrzymuje piękną świąteczną kartkę.

Więcej informacji: Agnieszka Wyrwał, a.wyrwal@okn.edu.pl lub tel. 12 644-27-65.

Całodobowy Numer Informacji Medycznej:
12 661-22-40

www.kolna.pl

 osir kolna
krakowski.klubkajakowy

KOLNA

Krakowski Klub Kajakowy

**KOMPLEKS BASENÓW I SAUNARIUM HALA SPORTOWA SIŁOWNIA RAFTING
HOTEL KOLNA *** RESTAURACJA IMPREZY INTEGRACYJNE I OKOLICZNOŚCIOWE**

Wciąż palisz węglem lub drewnem?

To ostatni dzwonek, żeby otrzymać dotację do wymiany ogrzewania!

Nie zwlekaj! Złóż wniosek **do końca grudnia!**

Miasto przyznaje dotacje nawet **do 100% kosztów***

Potem będziesz musiał zapłacić za wymianę **z własnej kieszeni!**

* do 60 proc. dla wszystkich krakowian i do 100 proc. kosztów dla osób w trudnej sytuacji materialnej

**Nie ryzykuj!
Wymień
ogrzewanie**

Od 1 września 2019 r. ogrzewanie węglem i drewnem będzie **nielegalne**. Każdy lokal ogrzewany w ten sposób **będzie kontrolowany**.

Palenie węglem lub drewnem będzie karane mandatami

500 zł lub grzywną do 5 000 zł.

Wszelkie potrzebne informacje uzyskasz w punktach informacyjno-doradczych:

- **al. Powstania Warszawskiego 10,**
- **os. Zgody 2,**
- **ul. Wielicka 28a,**

pod numerem infolinii:

12 616 88 48

lub na stronie: **www.wymianapieca.krakow.pl**

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa
zaprasza

*Przyjdź
na
Mały Rynek!*

*Odbierz
śpiewnik!*

16 grudnia 2018 r. | niedziela | godz. 16.00
Mały Rynek

71. KRAKOWSKA LEKCJA ŚPIEWANIA

KOLĘDY DO ŚPIEWANIA PO DOMACH

23 grudnia 2018 r. | niedziela | godz. 12.00
Rynek Główny | scena u wylotu ul. Brackiej

OPŁATEK KRAKOWIAN

*Śpiewaj
z nami!*